

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Ἰανουαρίου 1877, ἡμέρα
Κυριακῆ, ὥρα 10 π. μ. συνελθόντων εἰκοσι-
πέντε ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀθηνῶν
Ἑταιρίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἰς γενικὴν ἐπέ-
τειον συνέλευσιν. προσεφώνησεν αὐτοὺς ὁ
πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Φίλιππος Ἰωάννου ὡς
ἑξῆς·

Ἀξιότιμοι κύριοι Συνέταιροι.

Τὸ διοικητικὸν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας Συμβού-
λιον, ὅπερ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λήξαντος ἔτους διὰ τῆς
Ἑμετέρας ψήφου ἐξελέξατε καὶ εἰς ὃ ἀνεθήκατε τὴν διοίκη-
σιν αὐτῆς, ἐκτελοῦν κατὰ καθῆκον τὰ περὶ τῶν ἐτησίων συν-
ελεύσεων ἐν τῇ λογοδοτικῇ συνελεύσει τῆς κε' Ἰανουαρίου
τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐγκριθέντα, συνεκάλεσεν ὑμᾶς σήμερον, ἵνα
δώσῃ λόγον τῶν καθ' ὅλον τοῦτο τὸ ἔτος πράξεών του.
Ἐπειδὴ ἡ λογοδοσία τοῦ Συμβουλίου εἰς δύο τινα ἀναφέρε-
ται α'. μὲν εἰς τὰ κυρίως ἀρχαιολογικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρίας·
β'. δὲ εἰς τὰ οἰκονομικά, τὰ μὲν πρῶτα, ὅσα κατὰ τὸ λήξαν
ἤδη ἔτος ἐνηργήθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, θέλει ἐκθέσῃ
εἰς Ἑμᾶς σήμερον κατὰ τὸ ἀπ' ἀρχῆς παραδεδεγμένον ἔθος
ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἑταιρίας· τὰ δὲ οἰκονομικά θέλει δηλώσῃ
ὁ Ταμίας αὐτῆς. Εἰς δὲ τὸν Πρόεδρον ὑπολείπεται σύντομος
τις ἐν εἴδει εἰσαγωγῆς ὑπόδειξις τῆς προόδου καὶ τῆς πα-
ρούσης καταστάσεως τῆς Ἑταιρίας.

Ἐξετάζοντες τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας

ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς κατὰ τὸ αὐλζ' ἔτος ἰδρύσεως, εὐρίσκομεν ὅτι ἀπὸ μικρῶ ἀφορμηθεῖσα καὶ μικροτάτους πόρους κατ' ἀρχὰς ἔχουσα, πολλὰ μετὰξὺ ἐμπόδια ἀπήντα εἰς τὴν πορείαν τῆς καὶ εἰς ὕπνον ἐκ κατηνέθη ἔτη τινά, ἐξ οὗ πάλιν ἀφυπνίσθη. Κα' ὅλου ὁμως θεωρουμένη προέβαινε πάντοτε εἰς τὰ πρόσω· διότι καὶ οἱ χρηματικοὶ αὐτῆς πόροι ἠϋξάνοντο κατ' ὀλίγον, καὶ αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαί, αἵτινες κατ' ἀρχὰς περιωρίζοντο εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰ περίξ τῆς πρωτευούσης ταύτης πόλεως τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλλάδος, ἐξετείνοντο βαθμηδὸν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ αἱ ἀρχαιολογικαὶ συλλογαὶ ἐπολλαπλασιάζοντο καὶ ἐπλουτίζοντο δι' ἀρχαίων προϊόντων τῆς τέχνης, τῶν μὲν ἐξαγομένων εἰς φῶς δι' ἀνασκαφῆς, τῶν δὲ ἀγοραζομένων διὰ χρημάτων τῆς Ἑταιρίας, τῶν δὲ προσφερομένων ὑπὸ φιλοτίμων ὁμογενῶν καὶ τεκτονήματα δὲ ἀρχαῖα, συντελοῦντα τὰ μέγιστα εἰς γνῶσιν οὗ βίου τῶν ἡμετέρων προγόνων, φθειρόμενα ὁμως ὑπὸ τοῦ μακροῦ χρόνου καὶ καταβρέοντα, ἐπισκευάζοντο καὶ κατηρτίζοντο· ἔτι δὲ καὶ τὰ συλλεγόμενα πολυειδῆ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος, ἀποτιθέμενα εἰς τὸν προσήκοντα ἕκαστον τύπον, ἔτακτοποιούντο κατὰ τὸ ἔνδον καὶ ἐσαφηνίζοντο· καθιστάμενα δὲ ἀρμοδιώτερα εἰς μελέτην ἐδημοσιεύοντο διὰ τοῦ τύπου.

Ἡ πρόοδος τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ἐδείχθη μεγαλητέρα ἀπὸ δύο ἤδη ἐτῶν, ἀφ' οὗ διὰ βασιλικῆς Διατάξεως ἐδόθη εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα διακληρώσεως γραμματῶν. Ἐὰν διὰ τοῦ μέσου τούτου συλλεχθέντα πέρυσιν χρήματα κατέστησαν εἰς τὴν ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας συμβούλιον δυναπὴν τὴν ἐπιχειρήσιν μεγαλητέρων καὶ δαπανηροτέρων ἀνασκαφῶν ἐναυθῶν καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, δι' ὧν πολλὰ λόγου ἄξια ἀρχαῖα ἀνεκαλύφθησαν. Ἐκ τούτων ἰδίας προσοχῆς ἄξια κρίνονται τὰ διὰ κοινῆς συνεργίης τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας καὶ τοῦ φιλεπιστήμονος φιλαρχαίου καὶ διὰ τὴν

ἐλευθεριότητά του ἀξιεπαίνου κυρίου Ἐρρίκου Σχληειμάνου ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Μυκηνηῶν πρὸ ὀλίγου ἀνευρεθέντα, ἅτινα μετὰ τὴν ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας μετακόμισιν, μένοντα κεκλεισμένα ἐν κιβωτίαις, δὲν ἤρευνήθησαν μὲν ἀκόμη προσηκόντως, ἵνα γνωσθῇ ἡ κυρίως ἀρχαιολογικὴ αὐτῶν ἀξία. ἀνάγονται ὁμῶς μετὰ πιθανότητος ὑπὸ τῶν ἐνδεῶς πως ἐξετάσαντων αὐτὰ εἰς ἀρχαιοτάτους αἰῶνας καὶ λογιζονται ὑπὸ πολλῶν μαρτύρια τοῦ βίου τῶν περὶ τὰ Τρωϊκὰ χρόνων.

Εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἡμετέρας Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας συνετέλεσαν οὐχὶ ὀλίγον καὶ ἡ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἰδρυθεῖσα ἐν Ἀθήναις Γαλλικὴ Σχολὴ καὶ ἡ πρὸ διετίας συσταθεῖσα ἐνταῦθα Γερμανικὴ, ὧν τὰ σοφὰ μέλη δι' ἀξιολόγων ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν καὶ διὰ τῆς ἀμίλλης, ἣν ἐμπνέουσιν εἰς τοὺς ἡμετέρους ὀλιγαριθμούς ἔτι ἀρχαιολόγους, ὠφέλησαν καὶ ὠφελούσι μεγάλως τὴν ἐλληνικὴν Ἀρχαιολογίαν.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων τῆς Ἑταιρίας, ἔχομεν λόγον νὰ προσδοκῶμεν προθυμοτέραν παρὰ τῶν φιλοσοφικῶν ἡμῶν ὁμογενῶν πρὸς τὸν κοινωφελῆ αὐτῆς σκοπὸν συνδρομὴν καὶ ἐπομένῳ μεγαλητέραν αὐτῆς πρόοδον εἰς τὸ μέλλον.

Προχωρήσας ἐνταῦθα δὲν δύναμαι, ἀξιότιμοι κύριοι συνέταιροι, νὰ παρέλθω ἐν σιωπῇ τὴν μεγάλην ζημίαν, ἣν ἡμετέρα Ἑταιρία ἔπαθε πρὸ μικροῦ, οὔτε νὰ πειθῶ εἰς τὸ πέρας τοῦ λόγου μου, χωρὶς νὰ ἐκφράσω τὴν βαθεῖάν μου λύπην καὶ τὴν λύπην ὁλοκλήρου τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν στέρησιν ἑνὸς τῶν ἀρχαιοτέρων, δραστηριοτέρων καὶ χρησιμωτέρων τούτου μελῶν, ἧτοι τοῦ ἀειμνήστου ἡμῶν συνεργάτου καὶ φίλου Ἰωάννου τοῦ Παπαδάκη, τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ πολλὰ ἔτη διδάξαντος Καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς ἀστρονομίας, ἀπ' ἀρχῆς δὲ τοῦ παρόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους Πρυτάνεως αὐτοῦ. Νόσος δεινὴ καὶ θανατηφόρος, ὑφ' ἧς κατελήφθη ὁ ἄοκνος καὶ ἀγαθὸς οὗτος

άνηρ, ἐνῶ ὡς μέλος τοῦ Συμβουλίου ἐπλήρου μετὰ σπανίου ζήλου τὸ ἑαυτοῦ καθήκον, μεταβαίνων δις καὶ τρίς τῆς ἡμέρας εἰς τὰς ὀπισθεν τῆς Ἀκροπόλεως γινομένηας ἀνασκαφὰς καὶ παρέχων εἰς ταύτας τὴν χρησιμωτάτην ἐπιστημονικὴν συνεργίαν του, ἀφῆρπασεν αὐτὸν ἀπροσδοκῆτως ἐκ μέσου ἡμῶν. Ναί· ἀφῆρπασεν αὐτὸν ἐκ μέσου ἡμῶν, οὐδ εὐφραине διὰ τοῦ χρῆστοῦ ἤθους καὶ τῆς εἰλικρινοῦς του φιλίας· ἀφῆρπασεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπερ ἐκόσμει διὰ τῆς βασίμου ἐπιστήμης καὶ ἀρετῆς του· ἀφῆρπασεν αὐτὸν ἐκ μέσου ὀλοκλήρου τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, ἣτις ἐπαξίως ἐτίμα τὴν χρηστότητα αὐτοῦ καὶ τὰ προτερήματα. Ἡ μνήμη τοῦ κυλοκάγαθου ἀνδρὸς, εἰς οὗ τὴν προθυμίαν πλεῖστα ὀφείλει τὸ ἡμέτερον Συμβούλιον καὶ ὀλόκληρος ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία, θέλει βεβαίως μείνη διὰ παντὸς ἐγκεχαραγμένη εἰς τὰς καρδίας τῶν συνεταίρων του. Εἶθε δὲ καὶ τὸ ἀξιομίμητον αὐτοῦ παράδειγμα νὰ ἐμπνέη πάντοτε εἰς τοὺς συμπολίτας του ὁμοίαν εἰς τὸ καθήκον αὐτῶν ἀφοσίωσιν!

Μετὰ τὸν σύντομον τοῦτον λόγον παρχωρῶ τὸ βῆμα εἰς τὰ προῤῥηθέντα δύο ἐντιμα μέλη τοῦ συμβουλίου· τὸν Γραμματέα τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας κύριον Στέφανον Κουμανούδη καὶ τὸν Ταμίαν αὐτῆς κύριον Π. Ἐμμ. Γιαννόπουλον.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω ἔκθεσιν τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς·

Κύριοι,

Τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ ἐπικρατήσαν ἔθος προτάσσει ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τὰ περὶ τῶν ἐταίρων τῶν παρεχόντων τὰ

χρηματικά μέσα, δι' ὧν τελοῦνται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων ἔργα τῆς Ἑταιρίας.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἐνιαύσιον διάστημα οὔτε πλειότεροι ἀναλόγως παρὰ ἄλλοτε ἑταῖροι νέοι ἐζήτησαν νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἡμῶν, οὔτε οἱ παλαιοὶ ἐδείχθησαν περὶ τὴν καταβολὴν τῶν συνδρομῶν των τακτικώτεροι, οὔτε (τὸ παντοτεινὸν ἡμῶν μεμψιμοίρημα!) οἱ ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἐπιτροποὶ μας ἐγένοντο δραστηριώτεροι. Μίαν ὅμως ἐπὶ τὸ βέλτιον διαφορὰν δίκαιον εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι δῆμοί τινες τῶν τοῦ βασιλείου προσεγένοντο ἀρτίως συνδρομηταί, περὶ ὧν εὐχόμεθα νὰ ἐμμείνωσιν ἐν τῇ καλῇ ταύτῃ διαθέσει καὶ νὰ εὐρωσι καὶ ἄλλους μιμητάς. Εἰς τοῦτο δὲ πλήν τῆς οἴκοθεν προθυμίας τῶν δημάρχων καὶ τῶν δημοτικῶν συμβουλιῶν συντελεστικὴ θὰ εἶναι πάντοτε ἡ πεφωτισμένη ἐνέργεια τῶν νομαρχῶν, ἐὰν ἐν καιρῷ τῆς συντάξεως τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν ποιῶσι τὰς δεούσας παρατηρήσεις, ὅπως κατὰ τὸ παρελθὸν τοῦτο ἔτος ἐποίησεν ἀξιεπαίτως ὁ νομάρχης Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος Τατσο. Μαυρομμάτης.

Ἐνεγράφησαν δὲ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἑταίροις νέοι ἐκ τῶν τῆς πόλεως ταύτης κατοίκων ἢ ἀλλαχόθεν δώδεκα. Ἐκ τοῦ ὄλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ μητρώῳ ἐγγεγραμμένων ἀπέθαναν, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, ἐννέα. Εἶθε δὲ μεταξὺ τούτων νὰ μὴ εἶχομεν νὰ καταλέξωμεν καὶ τὸν ἀπὸ 14 ὄλων ἐτῶν συνάδελφον ἡμῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ Ἰωάννην Γ. Παπαδάκη, καθηγητὴν τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς ἀστρονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τέως πρύτανιν, ἄνδρα πολλῆς ἀρετῆς καὶ παιδείας καὶ διὰ τοῦτο χρησιμώτατον γινόμενον καὶ εἰς τὴν πατρίδα κοινῶς καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἰδίως Ἑταιρίαν, ἧς ὁμολογουμένως ἦτο ἡ δεξιὰ χεὶρ, διότι ἂν καὶ θιασώτης ἄλλης ἐπιστήμης καὶ οὐχὶ τῆς ἀρχαιολογίας, ἐραστῆς ὅμως γενόμενος καὶ τοῦ ἐν ταύτῃ καλοῦ, μετῆγεν εἰς ὄφελος τῶν ἀρχαιολογικῶν ἔργων πᾶσαν τῆς ἐπιστήμης

εκείνης τὴν πρακτικὴν εὐχρηστίαν (*). Ἡ νῆσος Κρήτη ἢ αὐτὸν γεννήσασα καὶ ἡ ὅλη Ἑλληνικὴ πατρίς τοιοῦτον ἐν αὐτῷ ἄνδρα προῶρως ἀπολέσασαι, ὁποῖον τὸν μαρτυροῦσι τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ Φιλόπτωχος Ἑταιρία, τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία δικαίως ἐπένησαν καὶ πενήθοῦσιν. Ἀλλὰ τὸ πένθος τὸ ἀδρανὲς δὲν ὠφελεῖ, οὔτε αὐτὸ οἱ ἀποιχόμενοι ἀπαιτοῦσι, μόνον δὲ ἡ ψυχὴ τῶν εὐφραίνονται, ἂν οἱ ἐπιζῶντες, μνημονεύοντες αὐτῶν, γίνωνται καὶ μιμηταὶ τῶν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀρετῆς.

Ἐντὸς τοῦ ἔτους συνδρομὴν χρηματικὴν κατέβαλον ἑταῖροι 137, καὶ δὴ 94 μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντων, ὄντων περίπου διακοσίων, 15 δὲ ἐκ τῶν πολλῶν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου, 28 δὲ ἐκ τῶν πολὺ πλείονων τῶν ἐν τῷ ἔξωτερικῷ. Τὰ ὀνόματα τῶν συνδραμόντων καὶ τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς ἐνὸς ἐκάστου θέλουν κατὰ τὸ σύνηθες δημοσιευθῆ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Ἡμεῖς δὲ ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα τῶν ἐλευθεριωτέρων, τῶν δόντων ἀπὸ 100 δραχμῶν καὶ ἀνωτέρω, οἱ ὅποιοι ἐφέτος, παρεκτὸς τοῦ διδάκτορος Σγλεῖμαν, περὶ οὗ ἔσται λόγος προσωτέρω, ἦσαν οἱ ἐξῆς. Ὁ ἐν Πιερουπόλει Ἰω. Κοντογιαννάκης δοῦς δρ. 580, ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ Κάρ. Μάκγρεγορ δρ. 294, οἱ ἐν Γαλαζίῳ ἀδελφοὶ Ὁδ. καὶ Μενέλ. Νεγροπόντες δρ. 200. Ἐν τοῖς ἐλευθερίοις δὲ εἶναι κατατακτέα καὶ ἐξ κοινὰ ἤτοι σωματεῖα, τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον διὰ δρ. 1000 καὶ πέντε δῆμοι, ὁ Ἐρμουπολιτῶν δρ. 200, ὁ Ἀργείων δρ. 200, ὁ

(*) Ὁ Ἰω. Παπαδάκης καὶ πρὶν ἐκλεγθῆ μέλος τοῦ Συμβουλίου (τῇ 17 Νοεμβρίου 1863), παρεῖχε καὶ ὡς ἀπλοῦς ἑταῖρος τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης τοῦ συνδρομὴν εἰς τὰ τῆς Ἑταιρίας μετὰ πολλῆς προθυμίας. Μαρτυροῦσι τοῦτο ἄλλα τε καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ σχεδιάσματα πολλῶν ἀρχαίων μνημείων ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Ἀρχαιολογικῆς τῆς Β'. περιόδου καὶ ἐν ταῖς ἐπετελείαις ἐκθέσει τῆς Ἑταιρίας, ταῖς ἀπὸ τοῦ 1860 καὶ ἐξῆς, δι' ἣν συνεργίαν τοῦ καὶ παρὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἀρχαιολογούντων ἐξετιμᾶτο ὁ ἀνὴρ κατ' ἀξίαν.

Ἡλιδος δρ. 100, ὁ Δύμης δρ. 100, ὁ Μυρτουντίων δρ. 100. Δῆμοι δὲ συντρέχοντες τῇ Ἐταιρίᾳ εἶναι ἔτι παρὰ τοὺς ῥηθέντας ὁ τῶν Πειραιέων, τῶν Ὀλυμπίων, τῆς Κλειτορίας, τῶν Ψαρῶν. Παρατηρητέον δὲ ὅτι οἱ δῆμοι τῶν Ἐρμουπολιτῶν καὶ τῶν Πειραιέων εἶναι ἐκ τῶν τακτικῶς ἀπὸ πλειόνων ἑτῶν συντρεχόντων. Διὰ τί δὲ πολλοὶ ἄλλοι δῆμοι καὶ μάλιστα οἱ μέγιστοι, τῶν Ἀθηναίων, τῶν Κερκυραίων, τῶν Πατρέων, ἀπολείπονται ἐν τῷ καλῷ ἀγῶνι τῷ ὑπὲρ συντηρήσεως καὶ ἀναδείξεως τῶν προγονικῶν μνημείων; Διὰ τί δὲ καὶ αἱ Ἰσραήλ μοναὶ ὅλως ἀδιαφοροῦσι νῦν, ἀφοῦ πρὸ 17 ἑτῶν εἰς τὴν τότε γενομένην πρόσκλησιν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ Χριστοπούλου ὑπουργοῦ ἔδειξαν ἐξ ἑπτὰ ἐξ αὐτῶν, καὶ οὐχὶ αἱ μέγισται καὶ πλουσιώταται, ἐπὶ βραχὺ προθυμίαν τινὰ πρὸς συνδρομάς, καθ' ἃ τοῦτ' αὐτὸ τότε ἐποίησαν καὶ δῆμοι πλείονες, περὶ τοὺς ἑνενήκοντα; Μὴ γὰρ ἐτελέσθη πᾶν τὸ δέον; Ἐξησφαλίσθησαν πᾶσαι αἱ τοῦ βασιλείου ἀρχαιότητες, ἢ μᾶλλον, δὲν φθείρονται πολλαὶ αὐτῶν ἐξ ἀμελείας καὶ δὲν εἶναι χρεία πολλῶν χρημάτων πρὸς τὴν αὐτῶν δι' ἐπιστάσις διηγεκοῦς σωτηρίαν; Ταύτας τὰς μετὰ ἄλγους ἔρωτήσεις ποιῶντες καὶ ἐφέτος ὡς καὶ ἄλλοτε, εὐχόμεθα νὰ μὴ τὰς ἀκούσῃ ἐπαναλαμβανομένας πάλιν ὁμοιότυπως κατὰ τὸ προσεγὲς ἔτος ἢ Συνέλευσις ἡμῶν, ἀλλὰ νὰ ἴδῃ μετατροπὴν τῶν διαθέσεων ἐπὶ τὸ βέλτιον παρὰ τοῖς ἀρχουσι τῶν δῆμων καὶ τῶν μονῶν.

Περὶ τῶν ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἐπιτροπῶν τῆς Ἐταιρίας καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν δυστυχῶς δὲν ἔχομεν ἐφέτος ν' ἀναφέρωμεν ἄλλο, πλὴν ὅτι ὁ ἐν Μαγχεστρίᾳ ἐλληνοδιδάσκαλος Ἀριστείδης Λ. Μαστοράκης ἐπροθυμήθη νὰ μᾶς πέμψῃ ὅσας παρὰ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν ἐμπόρων συνέλεξε συνδρομάς προσθεῖς καὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἐν ὄλῳ λίρας στερλίνας! 22.

Ὅμως δὲ καὶ οὕτω χωρησάντων τῶν πραγμάτων, δηλ. ὄχι τόσον καλῶς ὅσον ἠϋχόμεθα, τὰ ἔσοδα τὰ ἐπέτεια τῆς

Ἐταιρίας πάλιν ἀνέβησαν εἰς ἱκανὸν ποσόν, ἕνεκα προσφορῶν τινῶν γενομένων ἐκτάκτως καὶ ἕνεκα τῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Ἐταιρίας προσιόντων τόκων καὶ τέλος ἕνεκα τῶν ἐκ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου εἰσπράξεων, ὡς θέλετε ἀκούσει μετ' ὀλίγον παρὰ τοῦ ταμίου.

Ἔργα δὲ τῆς Ἐταιρίας ἀρχαιολογικά, εἰς ἃ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων ἐδαπανήθη, εἶναι τὰ ἐξῆς·

Πρῶτον ἀνασκαφαί. Χρονολογικῶς πρώτη μνημονευτέα ἀνασκαφή εἶναι ἡ ἐν Ἀθήναις ἔξω τοῦ Διπύλου, ἣτοι ἀνατολικῶς τοῦ ἐκκλησιδίου τῆς ἀγ. Τριάδος, κατ' ἐξακολούθησιν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἀρχαιολογικοῦ ἔτους γενομένη, ἣτις διήρκεσε μέχρι τέλους Μαρτίου 1876, διεκόπη δὲ ὕστερον πρὶν συντελεσθῆ τὸ ἐκεῖ ἔργον, πολλῶν ἕνεκα κωλυμάτων καὶ οὐκ ἥκιστα ἕνεκα τῶν τοῦ φωταερίου μεγάλων σωλήνων, περὶ ὧν πολλὰ πολλὰκις εἰπόντες ἄλλοτε δὲν κρίνομεν πλέον σκόπιμον ἐνταῦθα νὰ παλιλλογήσωμεν. Μόνον δὲ ὅταν αἱ ἀρχαὶ τοῦ Κράτους, εἰς ἃς ὄχι ἀπαξ ἀνεφέρθημεν, θελήσωσι νὰ ἐμπεδώσωσι τοὺς καλῶς κειμένους ἀστυνομικοὺς νόμους, τοὺς ὀρίζοντας ποῦ καὶ πῶς κατατίθενται ἐν τῇ γῆ οἱ τοιοῦτοι σωλήνες, θέλουσιν ἀρθῆ τὰ εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας ἐπιπροσθοῦντα κωλύματα καὶ αἱ τῶν τόπων ἐκείνων ἀσχημίαι, δι' ἃς ἀδίκως τινὲς τὴν ἡμετέραν Ἐταιρίαν μέμφονται, θέλουσιν ἐκλείψει. Ἐν τούτοις ἐγένετό τις βελτίωσις ὡς πρὸς τὰ πολλὰ λιμναζόντα ἐν τοῖς ἐκεῖ λάκκοις ὕδατα, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἔτους 1876 κατεσκεύασεν ὑπογείως ὀχετὸν θολωτὸν δεχόμενον τὰ ἐκ τῆς πόλεως ἐκρέοντα ἀκάθαρτα ὕδατα ὡς καὶ τινὰ τῶν ἄλλως συναγομένων ἐν τοῖς ἀνορυχθεῖσιν λάκκοις. Ἡ δὲ Ἐταιρία καθήρσεν αὐτόθι, ὀλίγον νοτιώτερον, κατὰ τοὺς αὐτοὺς μῆνας μέγα μέρος τοῦ ἐκεῖ ἀχρήστου πλέον καταστάντος ὕδραγωγείου τῶν Τουρκικῶν χρόνων (τοῦ τῆς ἀγ. Τριάδος) καὶ τινὰς παλαιότερους

παρ' αὐτῶ κακοκτίστους τοίχους, ἐξ ὧν καθαιρέσεων εἰδείχθη σαφέστερον ἢ πρῶν τὸ αὐτότι ὑπάρχον ἀνοιγμα ἀρχαίας πύλης τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως καὶ ἐξήχθησαν ὄχι ὀλίγα ἀρχαῖα γλυπτὰ μνημεῖα διαφόρου εἴδους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιτύμβια, καὶ ἐπιγραφαι δὲ ἱκαναί, ἐν οἷς καὶ τινες ἀξιοπεριεργοί. Ἐδαπανήθησαν δρ. 2083.

Δευτέρα ἀνασκαφὴ ἀπὸ Φεβρουαρίου καὶ ἐξῆς ἐγένετο δαπάνη τῆς Ἐταιρίας ἐν Κορίνθῳ, ἔνθα ἐν ἐθνικαῖς γαίαις τάφοι τινὲς ἀνεσκάφησαν, ἐπιστατούσης τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ κατοίκων Κορίνθου καὶ ἀποσταλέντος καὶ ἐντεῦθεν ἐνὸς ἐπιστάτου. Ἄλλ' ἡ ἐπιτυχία ἦτο μικρά. Πλὴν μίας ἐξ ὀπτῆς γῆς μορφῆς Σειληνοῦ ἄγοντος τῇ χειρὶ τὸν τρόφιμόν του Διόνυσον, ἔργου τέχνης ἀξιολόγου, τὰ λοιπὰ εὐρήματα ἀγγεῖα, λύχνοι καὶ ἐξ μικρὰ χρυσᾶ κοσμήματα, ἦσαν πολὺ μέτρια. Ἐδαπανήθησαν περὶ τὰς 1000 δρ.

Τρίτη, τετάρτη καὶ πέμπτη ἀνασκαφὴ, τάφων πάλιν, ἐγένετο ἐν τῇ Ταναγραϊκῇ χώρᾳ τῆς Βοιωτίας, ἐπιστατοῦντος τοῦ ἐφόρου Π. Σταματάκη. Ἐκ τούτων ἡ τρίτη, γενομένη ἐν ἰδιωτικοῖς διαφόρων ἀγροῖς, ἀπέβη σχεδὸν ὅλως ἀτυχῆς, ἡ τετάρτη, ἐν δημοσίοις ἀγροῖς, κατὰ τι εὐτυχέστερα, ἐξ ἧς προῆλθόν τινα λίθινα ἐπιτύμβια ἀνάγλυφα, τὰ ὁποῖα ἀπετέθησαν ἐν τῇ ἐν Σχηματαρίῳ συλλογῇ, εἰδώλια δὲ τινα ἐξ ὀπτῆς γῆς καὶ ἄλλα μικρὰ ἀρχαῖα ἐκομίσθησαν ἐνταῦθα. Ἡ πέμπτη δὲ ἀνασκαφὴ, ἡ ἀναδείξασα πλεότερα καὶ ἐπιεικῶς κατὰ πῆλινα εἰδώλια ἐγένετο δαπάνη ἐνὸς ἀρχαιοπράτου, ὅστις εἶχεν ἐνοικιάσει ἐκεῖ πρὸς τοῦτο ἰδιωτικούς ἀγρούς, δὲν ἐσυγχωρήθη δὲ αὐτῷ ἡ σκαφὴ εἰμὴ ἐπὶ τῷ ὄρφ τοῦ νὰ ἐπιστατήσῃ ὁ ἔφορος Σταματάκης καὶ τὰ ἡμίση τῶν ἀνευρεθησομένων κατὰ κληῖρον νὰ λάβῃ ἡ Ἐταιρία (*),

(*) Τοῦτο ἐσυμφωνήθη ἰδίως περὶ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν τάφων εὐρεθησομένων διαφόρων κτερισμάτων, αἱ δὲ ἐπιτύμβιοι στήλαι κττ. ἅπαντα εἰς τὴν Ἐταιρίαν ἐμελλον νὰ περιέλθωσιν, ὡς καὶ ἐγένετο.

τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο, ἔπειτα δὲ τὸ Συμβούλιον ἔκρινεν, ὅτι καὶ τινα τῶν εἰδωλίων ἃ ὁ κληρὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἀρχαιοπράτην ἔπρεπε νὰ ἀγορασθῶσι διὰ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας ὡς καλὰ ἢ ἄλλως περιεργα, καὶ οὕτω ἐλήφθησαν πέντε ἐξ αὐτῶν ἀντὶ δραχμῶν 600 καὶ ἀπετέθησαν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὸ Βαρθάκειον.

Ἀνασκαφὴ ἕκτη πλείστου μὲν λόγου ἀξία, ἔνεκα τῶν λαμπρῶν πορισμάτων αὐτῆς, περὶ ἧς ὁμως ἡμεῖς ὀλίγιστα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρμόζει νὰ εἴπωμεν, εἶναι ἡ γενομένη ἐν Μυκῆναις, τῇ ἀρχαιοσέμνῳ πόλει τοῦ ἀνακτος ἀνδρῶν Ἀγαμέμνονος. Ὁ παρ' ἡμῖν ἐνθουσιώδης θαυμαστῆς τῆς ἡρωϊκῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιότητος, ὁ διδάκτωρ Σχλεῖμαν, τοῦ ὁποίου γενναίαν προσφορὰν εἰς τέλεσιν ἔργου ἀρχαιολογικοῦ ἐπὶ τῆς Ἀθηνῶν ἀκροπόλεως καὶ πέρυσιν ἀνεκνήρυξάμεν, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἡμῶν τὸν παρελθόντα Ἰούλιον, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ δαπανήσῃ εἰς ἀνασκαφὴν τῶν Μυκηνῶν οὕτως ὥστε τὰ εὐρεθισόμενα ἀρχαῖα νὰ μένωσι πάντα κτῆμα τοῦ δημοσίου, αὐτὸς δὲ νὰ ἔχῃ μόνον τὸ δικαίωμα τῆς πρώτης αὐτῶν ἀπεικονίσεως καὶ δημοσιεύσεως. Ἡ Ἑταιρία, ὡς εἰκός, ἀπεδέχθη προθύμως τὴν πρότασιν τοῦ ἀνδρός καὶ ζητήσασα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἔλαβεν ἐπ' ὀνόματί της τὴν ἄδειαν τῆς ἀνασκαφῆς, καὶ τὸ ἔργον ἀμέσως ἤρξατο τὴν 26 Ἰουλίου τῇ αὐτοπροσώπῳ παρουσίᾳ καὶ διηγεκῆ ἑνεργείᾳ καὶ δαπάνῃ τοῦ Σχλεῖμαν, ἐπιτηροῦντος δὲ, κατὰ τὸν κείμενον νόμον, ἐκ μέρους τῆς Ἑταιρίας τοῦ ἐφόρου Παναγ. Σταματάκη. Αἱ σκαφαὶ διήρκεσαν μέχρι τῆς 4 Δεκεμβρίου λήξαντος ἔτους καὶ ἔδαπανήθησαν εἰς αὐτὰς παρὰ τοῦ Σχλεῖμαν περὶ τὰς 30 χιλ. δραχμῶν, ἔδαπάνησε δὲ καὶ ἡ Ἑταιρία, διότι τὸ ἐθεώρησε πρέπον, ὅχι μὲν εἰς τὰς κυρίως σκαφάς, ἀλλ' εἰς ἄλλα τινά, εἰς ἐπιστάσιαν, φύλακας, ἐνοίκια, μετακομιστικὰ τῶν ἀρχαίων καὶ τὰ τιαυτὰ περὶ τὰς 4000 δρ. Ἐγένοντο δὲ αἱ σκαφαὶ εἰς δύο μάλιστα μέρη,

εις ένα τῶν ἀρχαίων θολοειδῶν θησαυρῶν τῶν ἐξω τῆς ἀκροπόλεως καὶ πρὸς δυσμὰς αὐτῆς ὅστις δὲν ἐγνωρίζετο πρότερον ἀρκούντως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν εἰσοδὸν τῆς ἀκροπόλεως ἔνθα ἡ περίφημος πύλη τῶν λεόντων. Καὶ εὐρέθησαν μὲν εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη πολλὰ καὶ περιέργω τῆς πολιᾶς ἀρχαιότητος ἀντικείμενα, τινὰ δὲ καὶ τῶν ὑστερωτέρων χρόνων, ἅπερ καταγραφέντα ἐν τῷ τῆς ἀντισκαφῆς ἡμερολογίῳ παρὰ τοῦ Σταματάκη συμποσοῦνται εἰς 3300 κομμάτια διαφόρου ὕλης, πρὸς δὲ καὶ πλέον τῶν 12 χιλιάδων τεμάχια ἀγγείων πηλίνων· ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μεγίστην διακρίσιν ἐποίησαν ἐντύπωσιν εἰς πάντας τοὺς ἰδόντας ἢ ἀκούσαντας καὶ ἠφήμη των ἤδη ἀνά παῖσαν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν διεφύθησαν εἶναι τὰ εὐρεθέντα ἐνδοτέρω τῆς εἰσοδοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐντὸς διπλοῦ κυκλικοῦ περιτειγίσματος, ἀνωτέρω μὲν δύο μεγάλα λίθινα ἀνάγλυφα πολεμιστῶν ἐφ' ἀρμάτων κτλ. κατωτέρω δὲ ἐν πέντε τάφοις βαθυτάτοις κτερίσματα νεκρῶν πολυτελέστατα, πεποιημένα ἐκ χρυσοῦ τὰ πολλὰ καὶ πιστοῦντα οὕτω τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἐπίθετον τῆς πολυχρύσου Μυκῆνης, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἐξ ἀργύρου, χαλκοῦ, ὀστοῦ, λίθου καὶ πηλοῦ καὶ ὑέλου καὶ κρυστάλλου καὶ ζύλου. Εἰς 3200 καὶ πλέον κομμάτια ἀριθμοῦνται ταῦτα τὰ ἐκ τῶν τάφων κτερίσματα, τὰ ὁποῖα καὶ μόνον μέχρι τοῦδε ἐντὸς 13 κιβωτίων (*) ἐκομίσθησαν ἐκ Μυκηνῶν εἰς Ἀθήνας, καὶ τῶρα μὲν προσωρινῶς ὄντα ἐν τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ ἀποτεθειμένα ἀπεικονίζονται ὅλοον παρὰ τοῦ Σχλεῖμαν, χάριν τῆς διὰ τοῦ τύπου ἐκδόσεως, ὅταν δὲ προσεχῶς εὐρεθῇ ἡ κατάλληλος οἰκοδομὴ πρὸς ὀριστικὴν αὐτῶν ἀπόθεσιν (περὶ οὗ φροντίζει τὸ Συμβούλιον) καὶ παρασκευασθῶσιν αἱ χρειώδεις

(*) Ἐν ἄλλο κιβώτιον ὡσαύτως ἐκ Μυκηνῶν εἰς Ἀθήνας κομισθὲν πρότερον καὶ προσωρινῶς ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῆς παιδείας ἀποτεθὲν, περιέχει τινὰ ἀντικείμενα ἐξ ἐκείνων, ἅπερ οὐχὶ ἐν τοῖς τάφοις, ἀλλ' ἐν ἄλλοις μέρεσι τῶν ἀνασκαφῶν εὐρέθησαν.

θῆκαι, θέλουσι βέβαια ἐκτεθῆ και εἰς ὄψιν και μελέτην τοῦ κοινῶ, ὅτε δὴ θέλει δείξει ἡ ἐπιστημονικὴ τῶν ἐπαϊόντων ἔρευνα ὅποσον μεγάλης σημασίας εἶναι τὰ ἀρχαῖα ταῦτα ὡς πρὸς τὴν γινῶσιν τῆς ἱστορίας και τῆς τέχνης τῶν παναρχαίων χρόνων εἰς οὓς εὐλόγως ὑποτίθεται ὅτι ἀνήκουσιν. Ἡ δὲ πατρὶς ἡμῶν πλέον ἢ ὅσον μέχρι τοῦδε ζηλωτὴ θέλει παρίστασθαι εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου, ἄτε εὐτυχήσασα νὰ γίνῃ κάτοχος και τοιούτου μοναδικῶ εἶδους ἀρχαιοτήτων, οὐχ ἦττον δὲ θὰ εὐδαιμονίζωσι πάντες και τὸν παραγαγόντα αὐτὰ εἰς φῶς ἄνδρα και θὰ εὐγνωμονῶσιν αὐτῷ διηνεκῶς.

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον· τὸ δὲ μεθ' ἡμᾶς Συμβούλιον πεποιθήμεν, ὅτι θέλει μεριμνήσει ὅπως και εἴ τι ἐν Μυκῆναις εἶτι ὑπολείπεται ἔργον καλῶς συντελέσῃ και τὰ τέως ἐν Χαρβατίῳ Μυκηνῶν ἀπομείναντα ἀρχαῖα ἐνταῦθα μετακομίσει, ὥστε πάντα τὰ ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς προελθόντα ἀφοῦ ἐνωθῶσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ και διευθετηθῶσιν νὰ ἐρμηνεύωσιν ἀλλήλα και παρέχωσι τὸν ὀλοκλήρου μιᾶς ἐποχῆς τέλειον χαρακτῆρα.

Ἐβδόμη ἀνασκαφὴ ἡ πασῶν τοῦ ἔτους τούτου και τῶν προτέρων δὲ ἐτῶν μεγίστη και πολυδαπανωτάτη εἶναι ἡ ἀπὸ τῆς 19^{ης} Ἀπριλίου γινομένη ἐνταῦθα πρὸς μεσημβρίαν τῆς ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν και δυτικῶς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐντὸς τοῦ προτειχίσματος τοῦ λεγομένου κοινῶς Σερπεντζέ. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς μὴ προφθάσας νὰ συντάξω ἔκθεσιν τακτικὴν πρὸς ἀνάγνωσιν, θὰ εἴπω ἀπὸ μνήμης τινὰ μόνον, τὰ κυριώτατα· ἄλλως δὲ οἱ παρόντες ἐνταῦθα τὸ μὲν ἐκ φοιτήσεως ἐπὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς τῆς ἀνασκαφῆς, τὸ δὲ και ἐξ ἀναγνώσεως τινῶν ἄρθρων ἐν ἐφημερίσι και περιοδικοῖς δημοσιευθέντων ἐνταῦθα (*), γνωρίζουσιν ἤδη ἰκανὰ και

(*) Ὅσον ἐν τῷ Αἰῶνι ὑπὸ Ἀθ. Δημητριάδου, ἐν τῇ Ὁρῆ ὑπὸ Σταφ. Ν. Δραγούμη, ἐν τῷ Ἀθηναίῳ ὑπ' ἐμοῦ.

σῖον ὑπόμνησίς τις μόνον εἰς αὐτοὺς ἂν γίνῃ ἐξ ἐμοῦ τώρα κατὰ τινα περιληπτικὸν τρόπον, θ' ἀρκέσῃ, νομίζω, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς λογοδοσίας.

Χαράσων δὲ καὶ μὲ κρητίδα ἐπὶ τοῦ μέλανος ἐδῶ πίνακος γραμμὰς τινὰς τῶν ἀναφανέντων ἐν ἐρειπίοις κτισμάτων, ὑποβοηθούσας τὸν βραχύν μου λόγον, καὶ δεικνύων ἐπ' αὐτάς μὲ τὸν δάκτυλον, λέγω·

[Ἐδῶ ἐρρέθησαν προφορικῶς τὰ ῥηθέντα. Ὑστερον δὲ ἀνεγράφησαν μετὰ τινων συμπληρώσεων καὶ δημοσιεύονται ὧδε, ἵνα χρησιμεύσωσι μόνον εἰς τοὺς ἐκτὸς τῶν Ἀθηῶν ἐταίρους ὡς σχόλια τοῦ ἐκτυπομένου νῦν σχεδίου τῆς ἀνασκαφῆς (*), ὅχι δὲ ὡς πραγματεία ἐπιστημονικὴ, περιλαμβάουσα πᾶν τὸ δέον ῥηθῆναι].

Ἐπιχειροῦντες νὰ ἀνασκάψωμεν καὶ ἀποκομίσωμεν τὰ πολλὰ ἤδη ἀπ' αἰώνων καταρριφθέντα ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως χῶματα, ἐποθεῶμεν βέβαια καὶ ἠλπίζομεν ν' ἀναφανῇ τι ἐξ ἐκείνων τῶν κτισμάτων, ἅπερ ὁ Πausanias ἐξερχόμενος, ὡς ἡ τῶν πλειόνων ἀρχαιολόγων γνώμη κρατεῖ, ἐκ τοῦ ὑποτιθεμένου διαζώματος τοῦ θεάτρου καὶ χωρῶν πρὸς δύοσιν ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, εἶδε καὶ ἀναφέρει κατὰ σειράν οὕτω τάφον τοῦ Κάλω, ἀνεψιῦ τοῦ Δαιδάλου, ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ καὶ κρήνην, ναὸν Θέμιδος καὶ πρὸ αὐτοῦ μνημεῖον Ἰππολύτου, υἱοῦ τοῦ Θησέως, ἔτι ἱερὸν Ἀφροδίτης πανδή-

(*) Ὑπὲρ τοῦ σχεδίου εὐχαριστοῦμεν τῆ Γερμανῆ ἀρχιτέκτονι F. v. Pellz, ὅστις τὸ κατεσκεύασεν ἐπὶ τῇ αἰτήσει μας.—Παραπέμπομεν δὲ τοὺς περιέργους καὶ εἰς τὸ σχέδιον τῶν αὐτῶν τόπων, ὅπερ ἐν τῆ Δελτίῳ ἑλληνικῆς ἀλληλογραφίας, φυλλαδ. τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1877 ἐξέδωκεν ὁ Γάλλος ἀρχιτέκτων M. Lambert. Ἐκεῖ θέλουσιν ἰδεῖ καὶ τινα τῶν μεταγενεστέρων κτισμάτων, τὰ ὅποια πλέον δὲν ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ τόπου, διότι τὴν διάλυσιν αὐτῶν καὶ ἐξαφάνισιν ἀπήτησεν ἡ πρόοδος τῆς ἀνασκαφῆς χάριν ἀναδείξεως τῶν ὑπ' αὐτὰ ἀρχαιοτέρων ἢ χάριν ἐξαγωγῆς πολλῶν κακοῦς χρόνοις ἐντειχισθέντων μνημείων.

μου καὶ Πειθοῦς καὶ ἄλλο Γῆς κουροτρόφου καὶ Δήμητρος Χλόης. Ἐφάνησαν δὲ τοιάδε· τὸ εὐθὺς πρὸς δυσμὰς τοῦ θεάτρου φυσικὸν ἔδαφος ἐφάνη ὅτι ἦτό ποτε κατὰ 4 περίπτου μέτρα χαμηλότερον καὶ ἐπίπεδον ἐν ἰκανῇ εὐρυχωρίᾳ, θὰ κατέβαινον δὲ εἰς αὐτὸ οἱ παλαιοὶ διὰ κλίματός τινος, ἣτις θὰ ἦτο ἡγμένη ἀπὸ τῆς κρηπίδος τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου. Αὕτη νῦν γυμνωθεῖσα τῶν χωμάτων ἀνεδείχθη μεγαλείως κυρτουμένη, ἀλλὰ κλίμαξ αὐτόθι οὐδεμία ἐφάνη, σκέλος δέ τι τοίχου στερεοῦ ἐκ τροχματοπαγῶν λίθων ὄχι πολὺ πλατύ, ἐκεῖθεν ἀρχόμενον προχωρεῖ πρὸς δυσμὰς ἐπὶ μέτρα περίπτου 20, παράλληλον μὲ ἄλλον τοῖχον νοτιώτερον κείμενον, ἐκ Πειραιϊκῶν λίθων, ὅστις καὶ πρότερον ἐφαίνετο ὑπὲρ γῆς ὑψούμενος καὶ ὦν βεβαίως παλαιὸς καὶ σύγχρονος τῷ κρηπιδώματι τοῦ κοίλου. Καὶ ὁ μεταξὺ δὲ τούτων τῶν δύο τοίχων χάρος, ἀνασκαφεῖς σχεδὸν ἐντελῶς οὐδὲν ἴχνος κλίμακος, ὡς ἠλπίζομεν, ἔδειξεν. Ἀλλὰ ποῦ ἀλλοῦ αὕτη ἠδύνατο νὰ εἶναι καὶ πρὸς τίνα χρῆσιν ἄλλην ἦχθη ποτὲ ὁ νῦν ἀναφανεῖς ἐκ τροχματοπαγῶν λίθων τοῖχος;

Πρὸς δεξιὰ δὲ τῷ ἐκ τοῦ διαζώματος ἐξερχομένῳ ἡ πέτρα τῆς ἀκροπόλεως ἀνωτάτω μὲν ἐφάνη οὔσα ἀνώματος καὶ ἔχουσα ἐν μικρὸν ἀκανόνιστον σπήλαιον, ὅμως μὲ χειροποίητον εἴσοδον χαμηλὴν, ἴσως τὸν τάφον τοῦ Κάλω, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν φαντασθῶμεν τόσον κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἀπλότητα πεποιημένον· ὀλίγον δὲ κατωτέρω ἡ πέτρα εἶναι ὀρθίως τετμημένη ἐπὶ μέτρα 25 περίπτου πρὸς δυσμὰς καὶ ὑπ' αὐτὴν κατωτάτω ἐφανερῶθι ἐν σπήλαιον κωνικοῦ σχήματος τὰ ἔσω, μὲ εἴσοδον κτιστὴν, τοὺς τοίχους τοῦ δ' ἔσωθεν ἔχον ἐπιχρίστους καὶ ἐξωγραφημένους μὲ εἰκόνας χριστιανικὰς, δυσδιαγνώστους διὰ τὴν ἐκ τοῦ χρόνου φθοράν. Ἐν αὐτῷ κατὰ τὸν κάτω γύρον ἀποστάζει ἐκ τῆς πέτρας καὶ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον κύκλῳ περιλαμβάνεται ἐν μαρμαρίνῳ εὐρίπῳ καὶ διοχετεύεται ὕστερον ἔξω διὰ σωλῆνων ἡγμένων ὑπὸ τὴν στοάν

καί τὰς μετ' ὀλίγον μνημονευθησομένας ἐκκλησίας μέχρι οὗ καταπίπτει εἰς ἓν φρεατοειδὲς κτιστὸν ὄρυγμα (*). Καταντικρὺ δὲ τῷ εἰσερχομένῳ, ἤτοι πρὸς ἄρχτον ἐν μετρίῳ ὕψει ὑπὲρ τὸ θωρακεῖον τοῦ εὐρίπου, εἶναι λελαξευμένος ἐν τῇ πέτρᾳ τριγωνικὸς περίπου σηκὸς ἢ νύμφη (niche) πάνυ περίεργος διὰ τὸ ἐπίχρισμά της, ὅπερ μιμεῖται δι' εἰσοχῶν καὶ ἐξοχῶν διακλαδισμούς τινας περιπλόκους πρὸς ἔμφασιν ἴσως τῶν ἀνωμαλιῶν φυσικοῦ σπηλαίου. Ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς νύμφης οὐδὲν εὐρέθη ἦτο κενόν, πλὴν τινῶν ἀνθράκων, ὡς εἶπαν ἡμῖν οἱ πρῶτον εἰσχωρήσαντες σκαφεῖς, εἰς τὸ κατακόρυφον δ' αὐτῆς σημεῖον παρετηρήθη εἰς ἧλος σιδηροῦς ἐμπεπηγμένος. Ἀπὸ τῶν ἀνθράκων καὶ ἔτι μᾶλλον ἀπὸ τοῦ ἡλου ἐμάντευσαν οἱ εὐσεβεῖς σκαφεῖς τὴν ποτὲ χρῆσιν τοῦ σηκοῦ ὡς ἀγίας τραπέζης, καὶ εὐθὺς ἐκρέμασαν λυχνίαν καὶ ἦψαν κηρία καὶ ἐθυμίασαν καὶ ἄραντες πλάκα τινὰ εὐμεγέθη ἔχουσαν ἀνάγλυπτον σταυρὸν μὲ κόσμημα Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ τὴν ὁποίαν εὖρον προσερεϊδομένην ὀρθήν, δεξιὰ τῷ εἰσελθόντι, πρὸς τῷ τοίῳ τοῦ σπηλαίου, ἔστησαν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ σηκοῦ, ὡς εἰς πρεπωδέστερον τόπον. Καὶ οἱ μὲν ἀπλοῖ ἄνθρωποι οὕτω ἡμεῖς δὲ οἱ λογιώτεροι εἶχομεν καὶ ἔχομεν ἔτι ἀμφιβολίας, ἂν εἶχέ ποτε χρησιμεύσει ἀντὶ ἀγίας τραπέζης ὁ σηκός, διότι παρὰ τὸ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἔθος

(*) Εἶναι τοῦτο αὐτὸ ἐκεῖνο, οὗ τὸ στόμιον καὶ πρὸ τῆς ἀνασκευῆς ὑψηλὰ ἐφάνετο καὶ ἐσφλημένως, καθ' ἃ νῦν ἐδείχθη ἐκ σαφῶν τεκμηρίων, ἐξελαμβάνετο παρὰ τινῶν ὡς ἡ ἱστορουμένη τοῦ Ἀσκληπείου κρήνη. Τοιοῦτων φρεατοειδῶν ὀρυγμάτων γέμει πᾶς ὁ χῶρος οὗτος μέχρι τοῦ ἐπὶ Ῥηγίλλῃ ἁδείου, ὄντων ἄλλων ἄλλης κατασκευῆς καὶ ὄχι πάντων ἴσως πρὸς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν πεποιημένων. Δύο τούτων, τὰ πλησιέστατα τῇ κρηπίδῳματι τοῦ θεάτρου, ἐρευνηθέντα εὐρέθησαν ὅτι συγκοινωνοῦσιν ὑπογείως δι' ὑπονόμου, καὶ φαίνεται πως ὅτι εἰς τὸ βορειότερον αὐτῶν κατέπιπτόν ποτε τὰ ἐκ τῆς γωνίας τῆς ὀρθοτόμου πέτρας ἀπομαγεύμενα οἱ αὐλακοὶ ὀμβρία ὕδατα. Ἀλλὰ καὶ κατὰ ἄλλην τινὰ ὁδὸν ἀπωχαιεύοντο ταῦτα τὰ ὕδατα, περὶ οὗ ἄλλοτε.

εἶναι ἐστραμμένος πρὸς ἄρκτον, ἢ δὲ πλάξ ἢ τὸν σταυρὸν ἔχουσα εὐρέθη ὄχι ἀπεβρίμμενη ἀτίμως, τυχὸν παρ' ἀσεβῶν τινῶν, ἀλλὰ ὀρθή, ὡς εἶπομεν, πρὸς τῷ ἀνατολικῷ τοῦ σπηλαίου τοίχῳ, ἐν θέσει ἔνθα τὸ μαρμαρόκτιστον θωρακεῖον τοῦ εὐρίπου ἐκλείπει, διότι δὲν σώζονται πᾶσαι αἱ συγκροτουσαί ποτε αὐτὸ μεγάλαι πλάκες. Ὅτι μὲν εὐκτῆριος οἶκος χριστιανῶν ἐγένετό ποτε ὁ τόπος οὗτος δὲν φαίνεται ἀμφίβολον, ἴσως καὶ ὡς ἀγίασμα ἐθεωρεῖτο τὸ ὕδωρ του, ὅτι δὲ καὶ ἀρχῆθεν ἴδρυμα χριστιανικὸν ὑπῆρξε τοῦτο, δὲν εἶναι πιθανόν, ἀλλὰ μᾶλλον ὅτι τῆς παλαιστάτης ἐθνικῆς θρησκείας. Ἡ πρώτη σκέψις ἣτις ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀρχαιοδίδου εἶναι νὰ εἴπη, ὅτι ἴσως ἐνταῦθα ἦτο ἡ κρήνη τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀλλ' εἰς τοῦτο ἐναντιοῦνται τινα. Δὲν ἤρευνήθη δὲ ἀκόμη ὅσον πρέπει καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ σπηλαίου, ὅπερ τώρα εἶναι μὲ μικρὰς ψηφίδας ὄχι πολὺ τεχνηέντως ἐστρωμένον· ὀλίγον δὲ μόνον σκαλίσαντες ἡμεῖς ὑπ' αὐτὸ εἶς τινα ἄκραν, εὐρομεν τεμάχιον ἀναγλύφου ἀναθηματικοῦ τῷ Ἀσκληπιῷ, ἐξ οὗ δῆλον γίνεται, ὅτι ἡ στρώσις εἶναι τῶν χριστιανικῶν χρόνων καὶ ὄχι ἡ ἐξ ἀρχῆς. Τινὲς ἐκ τῶν ἡμετέρων ὑπέθεσαν ἐνταῦθα μᾶλλον παρὰ ἐν τῷ ἄνω μικρῷ καὶ ἀτέχνῳ σπηλαίῳ τὸν τάφον τοῦ Κάλω καὶ τὸ ἱερὸν τῆς μητρὸς του Πέρδικος, εἰς δὲ τις ὑπώπτευσε καὶ μήπως ἐνταῦθα ἐτελοῦντο τὰ τοῦ Περσικοῦ θεοῦ Μίθρα μυστήρια καὶ ἄλλως καὶ διότι εὐρέθη εἰς τὰ ἐντὸς χώματα ἐν ταύρου ἢ βουβάλου φυσικὸν κέρασ, ἐπεικῶς σαθρὸν ἐκ τῆς παλαιότητος. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἶναι εἰκασίαι δυσκολοστήρικτοι. Ἴσως δὲ ὁ μέλλων χρόνος διασαφήσῃ τι. Ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ δυνάμεθα καὶ νῦν μεθ' ἰκανῆς ἀσφαλείας νὰ εἴπωμεν εἶναι, ὅτι ἀλλοῖον σχῆμα θὰ εἶχεν ἐν παλαιτάτοις χρόνοις ἢ τοῦ σπηλαίου τούτου εἰσόδος, διότι ὁ τοῖχος, ἐν ᾧ αὕτη εἶναι πεποιημένη, προδήλως ἐπεκολλήθη κατὰ κάθετον γραμμὴν εἰς ἄλλον παλαιότερον καὶ ἐκτίσθη οὕτω ἄνευ ὀργανικῆς ἐνώσεως μετὰ

τὴν ἐρειπίωσιν τῆς μεγάλης στωϊκῆς οἰκοδομῆς, τῆς ἐκτισμένης σύρριζα πρὸς τῇ ὀρθοτόμῳ πέτρᾳ, εἰς τῆς ὁποίας οἰκοδομῆς τὴν περιγραφὴν τώρα μεταβαίνομεν.

Ἐκεῖ λοιπὸν διεγνώσθησαν σωζόμενα ἀριδῆλως τὰ ἐδάφη στοᾶς μακρᾶς 50 περίπου μέτρων, Δωρικοῦ ῥυθμοῦ, ἧς οἱ ἔσω τοῖχοι ἀνατολικὸς καὶ βόρειος ἐκ Πειραιικοῦ λίθου ἐπιμελῶς εἰργασμένοι ἰκανῶς μέχρι τινὸς σώζονται, ἔχοντος τοῦ τῆς βορείου γραμμῆς μαρμάρινον τὸν κατωτάτω αὐτοῦ δόμον· τὸ δὲ πρὸς νότον πρόσωπον μόνον σχεδὸν τὴν κάτω στρῶσιν ἦτοι τὸν στυλοβάτην σώζει μαρμάρινον μὲ δύο βαθμίδας καὶ δύο κάτω μέρη δωρικῶν κίωνων ἡμιῤῥαβδώτων, ὧν τὸ ἓν καὶ ὀρθὸν εὐρέθη ἐπὶ τῆς θέσεώς του ὑψούμενον ὡς 2 μέτρα, τὸ δὲ ἕτερον, τὸ δυτικώτερον, ὑψώμα ἔστήθη, εὐρεθὲν αὐτοῦ που πλησίον. Τοῦ αὐτοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ ῥυθμοῦ καὶ ἄλλα μεγάλα καὶ μικρὰ μέλη μαρμάρινα, κιονόκρανα, ἐπιστύλια, τρίγλυφοι, γείσα ἀνεφάνησαν πλεῖστα καθ' ὅλην ταύτην τὴν ἀνασκαφεῖσαν ἔκτασιν, σώζοντα καὶ χρωματισμοῦ ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ λείψανα ἰκανῶς ζωηρά (*). Ἄλλαι δὲ βάσεις κίωνων ἄλλου ῥυθμοῦ ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου τούτου εὐρεθῆσαι εἶναι βεβαίως ἐκ μετασκευῶν καὶ ἐπιχοδομήσεων μεταγενεστέρων (**). Ἐχει δέ τι καὶ λίαν δυσεξήγητον, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον, ἡ στοᾶ αὕτη. Ἐνῶ ὁ στυλοβάτης τῆς ἐκτείνεται, ὡς εἶπομεν, ἐπὶ 50 περίπου μέτρα ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τῆς αὐτῆς, ὡς εἰκός, ὀριζοντείου ἐπιφανείας, τὸ δυτικώτατον αὐτῆς μέ-

(*) Καὶ πύρινα δὲ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη ἐπίσης δωρικοῦ ῥυθμοῦ ἀνεσκάφησαν σποράδην ὄχι ὀλίγα, ταῦτα δὲ μειζόντων διαστάσεων· ὅθεν ὑποτίθεται, ὅτι θὰ ἀνήκωσιν εἰς ἄλλην τινὰ ἀρχαιοτέραν οἰκοδομήν, ὑπάρξασαν αὐτόθι που, διότι δὲν εἶναι τόσον πιθανὸν νὰ ἐρρίφθησαν πάντα ἄνωθεν ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως.

(**) Ἀρτίως παρατηρήθησαν ἐν τῇ ἀνατολικῇ μέρει τῆς στοᾶς σωζόμενοι θεμέλιοι λίθοι πύρινοι, ἀφαστώτες ἀλλήλων κατὰ σύμμετρα διαστήματα, ὑποδηλοῦντες ὅτι κιονοστοιχία δευτέρα ἐσωτέρω ἐπ' αὐτῶν ἔβαινε.

ρος (ὡς 13 μέτρων) ἔχει πλειότερον οἰκοδομικὸν βάθος, καὶ ἐκεῖ, μετὰ τὸ ἐμπρὸς στῳϊκὸν κενόν, γίνεται τὸ ὀπίσω ἔδαφος αἰφνης ὑψηλότερον κατὰ τρία περίπου μέτρα, σχηματίζον ἐν τετράγωνον, περιειλημμῖνον τοίχῳ πωρίνῳ ἐπιμελοῦς κατασκευῆς καὶ ἔχον ἐν τῷ μέσῳ εὐρὺ φρεατοειδὲς κτίσμα, ἀλλ' ὄχι φρέαρ, μετὰ τεσσάρων κύκλῳ τοῦ χείλους του χαμηλοτάτων καὶ ἀπλουστάτων κυλινδρικοῦ σχήματος βάθρων ἢ βάσεων μαρμαρίνων. Τὴν ἔσω τοῦτο κοιλότητα σχηματίζει τοῖχος ἐκ τροχμαλοπαγῶν λίθων, καθόλου μὲν ἰσόδομος, ἔχων δὲ καὶ πολυγωνίους τινὰς ἀρμούς. Τὸ βάθος τῆς κοιλότητος 2,20 καὶ ἄστρωτον κάτω τὸ ἔδαφος, ἢ διάμετρος 2,60. Τοῦτο λοιπὸν τὸ οἶον ἀνώγειον ἐν τῷ τῆς στοᾶς βᾶθει μετὰ τινος οἶον κολυμβήθρας, ἣτις ὁμως οὐδέποτε φαίνεται δεχθεῖσα ὕδωρ, Δηλίου ὄντως δεῖται κολυμβήτου. Ἡμεῖς μόνον ἱστοροῦμεν, ὅτι κατὰ τὸ νοτιανατολικὸν ἄκρον τοῦ ὑψηλοῦ τούτου δαπέδου διαλύσαντες μέρος τοῦ συγκρατοῦντος αὐτὸ νῦν νοτίου τοίχου (ὅστις δὲν εἶναι ἀρχαῖος, ὡς οἱ ἄλλοι τρεῖς, ἀλλὰ ἀσβεστόκτιστος) εὔρομεν ἔσωτέρῳ πολλὰ θραύσματα πηλίνων εἰδωλίων, ἀναγομένων βεβαίως εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἦσαν δηλ. ὄφεις περὶ ῥάβδον, ἀλέκτορες κττ.

Ῥητέον προσέτι, ὅτι τὸ μεσαίτατον μέρος τῆς στοᾶς ταύτης, ἰδίως τὸ βάθος αὐτῆς κατέχεται νῦν ὑπὸ ἐπιμήκους οἰκοδομῆς μεταγενεστέρας, τῶν Βυζαντινῶν, ὑποθέτομεν, χρόνων, ἣτις ἤτο ποτε θολοσκοπέαστος. Ταύτην μελετῶμεν νὰ διαλύσωμεν, διότι ἔχει εἰς τὰ θεμέλιά της ἀρχαῖα μάρμαρα.

Ἡ ἕκτασις δὲ ἡ ἐνώπιον τῆς στοᾶς πρὸς νότον, ἰκανῶς εὐρεῖα οὖσα, ἔδειξεν, ἀφοῦ ἀνεσκάφη, τὰ ἐδάφη τριῶν ἐκκλησιῶν χριστιανικῶν πολὺ παλαιῶν πιθανῶς καὶ ἀλληλῳδιαδόχως κτισθεισῶν κατ'εὐθυγραμμίαν καὶ ἐρειπιωθεισῶν πρὸ αἰῶνων ὅθεν καὶ μνήμη αὐτῶν οὔτε ἐκ βιβλίων οὔτε ἐκ παραδόσεως, ὅσον ἡμεῖς ἤξεύρομεν, σώζεται. Αἱ κόγχαι καὶ αἱ στρώσεις αὐ-

τῶν, διαλυθεῖσαι ὕστερον ὑφ' ἡμῶν, ἐφάνησαν εὔσαι ἐκτισμέναι ὡς μὴ ὄφελε, ἐκ λίθων τῆς ῥηθείσης στοᾶς καὶ ἄλλων ἀρχαίων κτιρίων, γόμον δὲ εἶχον τιμιωτάτας ἀρχαίας ἐπιγραφὰς καὶ γλυφὰς εἰς πλήθος μέγα, ὧν πλεῖσται εἰς τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὴν λατρείαν ἀναφέρονται. Ἐδείκνυεν δὲ ἄλλως ἢ πλακόστρωσις τῆς δευτέρας μάλιστα τῶν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ἡ ὀρθομαρμάρωσις τῶν κατὰ τὸ κατώτατον μέρος διατηρηθέντων ἕως τότε τοίχων τοῦ ἱεροῦ καὶ τινὰ εὐπορίαν, δὸς δ' εἶπεῖν καὶ φιλοκαλίαν τῶν αὐτὰς οἰκοδομησάντων, ἐμφαινομένην μάλιστα εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ποικιλοχρῶν πλακῶν. Γραμμάτων ὅμως, φαίνεται, οὐδένα ἔρωτα εἶχον οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, δι' ὃ ἴσως καὶ οὐδεμία ἐπιγραφή ἦλθεν εἰς ὄψιν μας ἐκ τῶν ἐρειπίων, δηλοῦσα τὸ πότε ἐκτισθῆσαν αἱ ἐκκλησίαι ἢ εἰς ποῖον ἱερὸν ὄνομα ἀφιερῶθησαν. Ἀνεύρομεν μὲν τὰ ἐγκαίνια μίᾳς ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὴν στρῶσιν τῆς ὠραίας πύλης, ἀλλὰ τὸ ἔχον αὐτὰ ἀργυροῦν πυξίδιον χάραγμα μόνον σταυροῦ εἶχεν ἐπὶ τοῦ πώματος καὶ οὐδὲν ἄλλο. Λέγοντες δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι καὶ ἀσθεστοκάμινον καὶ τὴν ἐργασίαν τῆς ἀνεγνωρίσαμεν μεταξὺ τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης τῶν ἐκκλησιῶν, ἐν ἧ πολλὰ πολύτιμα μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος, ἄδηλον κατὰ ποίους χρόνους, ἠφανίσθησαν διὰ παντός, λέγομεν τὸ οἰκτιστον τῶν δεινῶν καὶ τῶν αἰσχυρῶν, ὅσα ποτὲ ὑπέφερον ἢ γῆ αὐτῆ ἢ ἐκ διαστροφῆς ἐθελουσίας τοῦ πνεύματος τῶν ἰθαγενῶν ἢ ἐκ βίας ἀνόμου τῶν ξένων ἐπιδρομέων.

Προβαίνομεν εἰς ἄλλα ῥητέα. Δυτικώτερον τῶν ἐκκλησιῶν, ἐν μέρει καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν τούτων, ἐφάνησαν καὶ τάφοι χριστιανικοὶ οὐκ ὀλίγοι, κτιστοὶ μετὰ κλιμάκων πρὸς κατὰβασιν, ὄντες καὶ μονήρεις καὶ πολυάνδρια, εἷς δὲ παιδὸς μικροῦ εἶχε τοὺς ἔσω τοίχους καλῶς ἐκ λεπτῶν ποικιλοχρῶν πλακῶν ἡρμωσμένους· πάντες ὅμως ἦσαν ἀνεπίγραφοι, περὶ καὶ ποῦ μόνον γλυφὴ σταυροῦ εὐρέθη ἐπὶ τῆς ἔσω ἐπιφανείας

τῆς καλυπτούσης πλακός. Στηλίδια δέ τινα ἔχοντα ἐπιτυμ-
βίους ἐπιγραφὰς χριστιανικάς, κατὰ τὸ ἀρχαιότατον τυπι-
κόν, εὐρέθησαν ἐντετειχισμένα μόνον ὡς γόμος εἰς διάφορα
κτίρια, ὄχι δέ ποτε ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτῶν θέσεως.

ὑπὸ δὲ τὴν στρῶσιν τῆς τελευταίας πρὸς δυσμὰς ἐκκλη-
σίας, παραλλήλως τῇ Δωρικῇ στοᾶ καὶ ἐν ἀποστάσει μόλις
ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου ἀπ' αὐτῆς πρὸς νότον, εὐρέθη συνε-
στηκὸς ἐν αὐτοτελὲς κρηπίδωμα οἰκοδομητὸς ἐκ Πειραϊκῶν λί-
θων, εἰς σχῆμα παραλληλογράμμου, μήκους 11 μέτρων,
πλάτους δὲ 6. Τοῦτο ἐθεώρησαν πολλοὶ ὡς τὸ μόνον λείψα-
νον τοῦ ποτὲ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἴσως ὄχι ἀπιθάνως· διότι
τὰ τρία ἄλλα κρηπίδωματα, τὰ ὁποῖα ἐφάνησαν ἐν τῇ περι-
φερείᾳ ταύτῃ καὶ ὀλίγον ἐπέκεινα πρὸς δυσμὰς, εἶναι πάντα
μικρότερα. Παρατηρητέον δὲ ὅμως, ὅτι τὸ ἐν τέταρτον περί-
που τοῦ κρηπιδώματος τούτου, τὸ πρὸς ἀνατολάς, ὄν κατὰ τι
διαφόρου κατασκευῆς, φαίνεται εἶον προσθήκη ὕστερωτέρα.

Ἄλλη δὲ στοᾶ, (ἦτοι τὰ ἐδάφη μόνον αὐτῆς πάλιν), ἀνε-
γνωρίσθη πρὸς δυσμὰς τῆς Δωρικῆς, ἐν ἀποστάσει 2 1/2 μέ-
τρων ἀπ' αὐτῆς καὶ ὄχι ἀκριβῶς κατὰ τὴν αὐτὴν εὐθυγραμ-
μίαν, βλέπουσα δηλ. πρὸς νότον, ἀλλὰ μετὰ τινος ἀποκλί-
σεως πρὸς δύσιν. Αὕτη δὲ εἶναι Ἰωνικοῦ ρυθμοῦ, ὡς εἰκάζε-
ται ἐκ μιᾶς βάσεως κίονος λίθου Πεντελησίου, σωζομένης
κατὰ χώραν ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας (*), εἶναι δὲ καὶ

(*) Σποράδην δὲ αὐτοῦ που καὶ ἀπωτέρω ἀνεσκάφησαν καὶ σώματα κί-
ωνων θραύσματα καὶ κιονόκρανα Ἰωνικά, ἀνάλογά πως τῷ μεγέθει τῆς στοᾶς.
Τὰ δὲ Ἰωνικά ἐπιστύλια τὰ ὁποῖα ἐδοῦν κ' ἐκεῖ κατακεῖμενα εὐρέθησαν ἢ
ἐκ τοῦ τοίχου τοῦ Σερπεντζῆ ἐξήχθησαν, εἶναι πολλά, ἀλλ' ἀμελεστέρας
ἐργασίας ἢ ἡ βάσις ἢ κατὰ χώραν εὐρεθεῖσα. Ἐν τούτων τῶν ἐπιστυλίων
εἶναι καὶ ἐνεπίγραφον, λέγον τάδε: [Ἀσκληπι]φ καὶ Ὑγίεια ὑπὲρ τῆς Τι-
θερίου Καίσαρος Θεοῦ σεβα[στοῦ...]. Ἴδε Ἀθηναίου τόμ. ε'. σελ. 164
καὶ 320. Ἐν δὲ ἄλλο ἐπιστύλιον ὁμοίον πως ἀλλ' ὄχι ἰσομέγεθες, πρὸ
ἐτῶν ἀνσκαφῆν ἔξω τῆς ἀνατολικῆς ἄκρας τῶν τοῦ Σερπεντζῆ καμαρῶν
ἔχει ὡσαύτως ἐπιγραφὴν, ἣν ἰδὲ ἐν Philologus XXIV, σελ. 462. Εἰς τὰς

μικροτέρα κατὰ πολὺ τῆς Δωρικῆς, ἔχουσα μῆκος 27 1/2 μέτρων, πλάτος δὲ 14. Ἀλλὰ ταύτης τὸ διάγραμμα εἶναι εὐκαταληπτότερον, ἅτε διαμεῖναν ἐλεύθερον ἐποικοδομήσεων μεταγενεστέρων. Τὸ βάθος αὐτῆς, πρὸς τὴν πέτραν τῆς Ἀκροπόλεως πολὺ πλησιάζον (μένοντος ὁμως μικροῦ κενοῦ, χάριν ἀποχετεύσεως τῶν ὀμβρίων ὑδάτων) ἔχει διαίρεσιν κατὰ μῆκος εἰς οἰκήματα τέσσαρα ἰσομεγέθη, (ὡς δηλοῦσιν οἱ σωζόμενοι θεμέλιοι λίθοι), ὧν ἡ στρωσίς, ἐν μέρει διατηρουμένη, σύγκεται ἐκ ψηφίδων στερεῶς συγκεκολλημένων. Εἶχε δὲ καὶ αὕτη ἡ στοὰ δύο κατὰ πρόσωπον μαρμαρίνας βαθμιῆδας, αἵτινες καὶ ἐν μέρει σώζονται περὶ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν. Ἐκεῖ δὲ ἔξω, ἀλλὰ πολὺ πλησίον τῆς γωνίας, εὐρέθη εἰς μεταγενέστερόν τινα τοῖχον ἐνφοκοδομημένον καὶ ἐν βάθρον μαρμαρίνον ἀπλῶν μὲν, ἀλλὰ τῶν καλῶν ἔτι τῆς Ἑλλάδος χρόνων, ἐφ' οὗ ποτε ἦτο ἰδρυμένη ἡ Ὑγίεια, ὡς ἡ ἐπιγραφή του λέγει (*). Εὐλόγως δέ, νομίζομεν, ὑποτίθεται, ὅτι ἡ στοὰ αὕτη μετὰ τῆς ἄλλης ἐχρησίμευσεν διὰ τοὺς συρρέοντας πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἄλλους προσκυνητάς τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὡς καὶ διὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ ναοκόρους, τοῦτο μᾶλλον παρὰ ὅτι αὐταὶ αἱ δύο ὁμοῦ ἢ ἡ ἑτέρα αὐτῶν, ἢ μείζων, δύναται νὰ εἶναι ἡ τοῦ Εὐμένους, ἣτις μνημονεύεται μὲν παρὰ Βιτρουβίῳ (ἐν τῷ de architectura, 5, 9) ὡς ὑπάρχουσα παρὰ τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, ἀλλὰ ὀπίσω τῆς σκηνῆς αὐτοῦ (**), καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀρμόζει νὰ τεθῆ ἐδῶ.

κατὰ καιροὺς γενομένης ἀνακαινίσεις καὶ ἐπισκευὰς τῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ κτισμάτων ἀναφέρονται ἄλλαι τε ἐπιγραφαὶ καὶ ἰδίως ἐν ψήφισμα τοῦ ἔτους 26 μ. Χρ. τυπωθὲν ἐν Ἀθηναίου τόμ. ε'. σελ. 104. Ἀλλ' ἡ ἐξέτασις τῶν ἐν αὐτῷ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιγραφαῖς λεγομένων μετ' ἀντιπαραβολῆς πρὸς τὰ νῦν σωζόμενα ἐρείπια εἶναι δυσχερέστατον ἔργον καὶ ὁ καιρὸς του ἀκόμη δὲν ἦλθε. Πρὸβλ. τὰ ρηθέντα ἐν Ἀθηναίου τόμ. ε'. σελ. 528.

(*) Ἴδε αὐτὴν ἐκδοδομένην ἐν Ἀθηναίου τόμ. ε'. σελ. 153.

(**) Ὡς τῆς στοᾶς τοῦ Εὐμένους λείψανα τινὲς μὲν τῶν τοπογράφων ἐκλαμβάνουσι τὰς ὑπολειπομένας 27 ἐκ Πειραϊκοῦ λίθου καμάρας, ὑπερθε-

Ὀλίγα δὲ βήματα πρὸς δυσμὰς τῆς στοᾶς ἀνεφάνησαν καλῶς συνεστηχότες οἱ θεμέλιοι λίθοι ἐνὸς αὐτοτελοῦς κτίσματος, ἔχοντες σχῆμα παραλληλογράμμου μήκους μὲν ὅ μέρων, πλάτους δὲ 4. Εἶναι τοῦτο πάντως ἀρχαῖον, πλὴν τῶν κατὰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ βαθμιδοειδῶν προσθηκῶν, παρέχει ἡ ὄντως ἔμφασιν μικροῦ ἱεροῦ. Παρατηρητέα δὲ ἡ διεύθυνσις του, οὕσα πρὸς θερινὰς δυσμὰς.

Πλησιέστατα δὲ τούτῳ ἄλλο μικρὸν κτίσμα, κακῶς μὲν τεθμελιωμένον ἐκ παντοίων λίθων, ἀλλ' ὁμῶς ἀρχαῖον καὶ αὐτὸ ὄν πιθανώτατα, σώζεται μόνον κατὰ μίαν πλευράν του τὴν τοῦ προσώπου, ἐνθα ἐπὶ μαρμαρίνου ἐδάφους ὑπολείπονται δύο βάσεις γωνιαίων παραστέδων Ἰωνικῶν καὶ μεταξὺ αὐτῶν διακρίνονται ἔχνη δύο βάσεων κιόνων καὶ δρυφάκτου. Ὑπολείπεται δ' ἔτι καὶ μικρὸν μέρος τῆς ἐκ λεπιδῶν πλακῶν στρώσεως τοῦ ἐσωτέρου χώρου. Ἡ διεύθυνσις τοῦ κτίσματος τούτου σχεδὸν πρὸς ἄρκτον.

Πλησιέστατα εἰς τὰ δύο ταῦτα κτίσματα καὶ σύβριζα πρὸς τὴν πέτρα τῆς Ἀκροπόλεως ἀνεφάνη ἀξιοπεριέργον κτίσμα, κατὰ γίον μόνον, ἐν σχήματι παραλληλογράμμου, ἐκτάσεως ἀδήλου τὰ νῦν, ἔχον τοὺς ἔσω τοίχους πολυγωνίους εἰς βάθος τριῶν περίπου μέτρων· ἐξεχώσθη δὲ αὐτοῦ μόνον τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος ἅτε εὐρεθὲν ἀστέγαστον, τὸ δὲ ἄλλο αὐτοῦ μέρος καὶ τι πλεόν τοῦ παρακειμένου χώρου περιέχε-

τῶν ὁμοίων ὁ τοίχος τοῦ Σερπεντζέ, ὁ νῦν καταδαφιζόμενος, ἄλλοι δὲ τὴν ἐξ ὁμοίων λίθων κανονικὸν ἐκείνον τοῖχον, ὅστις ὡς σύγχρονος τῆς κρηπιδώματι τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου ἐμνημονεύθη παρ' ἡμῶν ἀνωτέρω ἐν σελ. 16, ὅπερ ἀποπύματον διὰ πολλοὺς λόγους, ἔτι ἐξ ἄλλοι ἀναζητοῦσι τὴν στοᾶν κατωτέρω πολὺ, περίπου ἐπὶ τῆς νῦν δειροφύτου λεωφόρου καὶ δεῖ, λέγουσι μὲν ἀκριβῶς ποῦ, ἴσως ὁμῶς ἐννοοῦσι τὴν θέσιν τὴν παρὰ τὸ ἐκκλησιδίου τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, ἀφ' ὅπου γραμμὴ τις θεμελιῶν λίθου Πειρατικοῦ ἀρχομένη χωρεῖ πρὸς δυσμὰς ἐπὶ ποσόν. Ταύτην ἡ Ἑταιρεία ἡμῶν ἐπιχειρήσασά ποτε νὰ ἐρευνησῆ διεύκοψε τὸ ἔργον τῆς ἀθελήτως.

ται καὶ καλύπτεται ὑπὸ ἀσβεστοκτίστων τοίχων καὶ στεγά-
 σματος ἀψιδωτοῦ, μεσαιωνικῆς, ὡς εἰκάζεται, κατασκευῆς,
 καὶ ἀποτελεῖται οὕτω δεξαμενὴ, ἔχουσα ἐν τῷ βάθει ἀφθου-
 νον πόσιμον ὕδωρ, τὸ ὁποῖον συνάγεται ἐκεῖ εἰσρέον ἐκ τρυ-
 πῶν τινῶν πεπονημένων ἐν τῷ προσαρκτικῷ τοίχῳ καὶ οὐσῶν
 κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐν συγκοινωνίᾳ μετὰ φλεβῶν τινῶν
 τῆς πέτρας τῆς Ἀκροπόλεως. Ἴσως ὁμως μέρος τοῦ ὕδα-
 τος καὶ ἐκ τοῦ κάτω ἐδάφους ἀναβλύζει. Λέγομεν δὲ ταῦτα
 οὕτω ἀμφιβόλως, διότι τὰ κατὰ τὴν δεξαμενὴν ταύτην δὲν
 ἤρουνήθησαν ἀκόμη ἀρκούντως διὰ σκαφῶν καὶ καθαιρέσεων,
 καὶ τοῦτο ἐκ φόβου, μήπως στειρεύσῃ τὸ τόσον χρήσιμον εἰς
 πάντας ὕδωρ. Ἐλάνθανε δὲ τοῦτο αἰῶνας ὅλους τοὺς ἐν Ἀ-
 θήναις, διότι βουνὸς γῆς ὑψωμένος ἐνταῦθα ἐκάλυπτε τὸν
 ἄνωθεν τῆς δεξαμενῆς κτιστὸν φρεατσειδῆ λαίμονα καὶ τὸ
 μαρμαρίνον στόμιον, ὃ εὗρέθη τρία περίπου μέτρα ὑψηλότε-
 ρον τῆς νῦν κεραμοστρώτου στέγης τῆς δεξαμενῆς. Ὅτι τὸ
 ὕδωρ τοῦτο εἶναι τὸ τῆς παρὰ Ξενοφῶντι ἐν Ἀπομνημον.Γ.
 13, 3 καὶ παρὰ Παιουσανίᾳ Α'. 21, 4 ἱστορουμένης κρήνης
 τοῦ Ἀσκληπείου καὶ ἄλλως ἐφαίνετο πιθανόν, ἅμα προῆλ-
 θεν εἰς φῶς, κατέστη δὲ καὶ πιθανώτερον καὶ σχεδὸν βέ-
 βαιον, ὅτε, προχωρησάσης τῆς σκαφῆς, ἄλλο μὲν καθ' ὅλην
 τὴν περιφέρειαν ταύτην ὕδωρ δὲν ἐφάνη, ἀκριβῶς δὲ πρὸς
 νότον τῆς δεξαμενῆς ἐν ἀποστάσει ἀπ' αὐτῆς μέτρων 22 1/2
 παρατηρήθη στήλη λιθίνη ἐντετειχισμένη ὀρθὴ ἐν τινι βρα-
 χεῖᾳ (μέτρων 3,60) γραμμῆ τοίχου, πάντως τοῦ ἀρχαίου
 περιβόλου τοῦ Ἀσκληπείου, ἔχουσα γράμματα προευκλεί-
 δεια τὰ ὄ ρ ο ς κ ρ ῆ ν η ς (*). Ἐβλεπον δὲ ἐξ ἀρχῆς καὶ

(*) Ἴδε τὰ περὶ τῆς στήλης ταύτης ἐν Ἀθηναίου τόμ. ε'. σελ. 331. Ἐ-
 στερον εὗρέθη καὶ ἄλλη ἐπιγραφή, τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, εἰς πλείονα τε-
 μάχια τεθραυσμένη καὶ κολοβή, ἀναφέρουσα τὴν κρήνην. Εὗρέθη δὲ εἰς τρία
 διάφορα μέρη ἐσκορπισμένη. Ἴδε καὶ τὰ περὶ αὐτῆς ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ τοῦ
 Ἀθηναίου, σελ. 527.

βλέπουσιν ἀκόμη πρὸς νότον τὰ γράμματα, ὥστε νὰ τὰ ἀναγινώσκη εὐκόλα ὁ παριῶν τὴν ὁδὸν τὴν μεταξὺ τοῦ τοίχου τούτου καὶ τῶν γινωστῶν καμαρῶν τοῦ Σερπεντζέ. Εὐχῆς δὲ ἔργον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ παρ'ἐπιστημόνων καὶ ἡ ἄλλη ποιότης καὶ ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος τούτου, ἵνα φανῇ ἂν ὄντως εἶναι θερμότερον τοῦ συνήθους, ὡς λέγεται παρὰ Ξενοφῶντι τὸ ἐν Ἀσκληπιοῦ, ἐνῶ ὁ Πausanias σιγαῖ. Ἐγὼ, καθὼς καὶ πάντες οἱ σκαφεῖς καὶ οἱ καθ'ἑαυτοὺς τῆς ἀνασκαφῆς, ἔπιον πολλάκις ἐξ αὐτοῦ καὶ δὲν μ' ἐφάνη οὔτε θερμὸν οὔτε ἄλλως ἀηδὲς πιεῖν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἀκριβῆ αὐτοῦ διάγνωσιν χρῆζομεν βεβαίως ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὅχι ὁποῖος ἐγὼ καὶ οἱ σκαφεῖς, οἵτινες παντάπασι δὲν ἀνήκομεν εἰς τοὺς κατὰ τὸν Ξενοφώντειον Σωκράτην δυσαρέστους ἐκείνους, τοὺς δυσαρεστοτέρους καὶ αὐτῶν τῶν ἐν Ἀσκληπιοῦ ἀβρώστων καὶ διὰ τοῦτο μὴ εὐχαριστουμένους νὰ πίνωσι τὸ τυχὸν ὕδωρ.

Ἀπομένει νὰ εἴπωμέν τινα περὶ λειψάνων τινῶν κτισμάτων, ἀφανεστέρων μὲν εἰς τὴν ὄψιν, σπουδαιωτάτων δὲ ἄλλως, λέγω τὰ λείψανα καὶ ἴχνη περιβόλων τὰ φανέντα καθ'ὄλον τὸ ἐπίπεδον καὶ εὐρύχωρον τοῦτο μέρος. Ὁ περὶ αὐτῶν λόγος δὲν εἶναι τόσο εὐκόλος. Προσπαθῶ δὲ κατὰ τὸ δυνατόν ἐμοὶ νὰ μὴ εἴπω λίαν ἡμαρτημένα. Ἡ δυσκολία προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ διαγνωσθεῖσαι ὡς ἀρχαῖαι περιβόλων γραμμαὶ πικροῦ εὐρέθησαν διακεκομμένα καὶ ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ πολὺμηνον διάστημα τῆς ἀνασκαφῆς ἀνεφαίνοντο κατωτάτω καὶ ἄλλαι διάφοροι γραμμαὶ τοίχων, τῶν μὲν ἀσβεστοκτιστῶν, τῶν δὲ ἀλλοίων, ἐκ μεγάλων μὲν ὀπωσοῦν λίθων, χαλαρῶς δὲ καὶ ἀκανονίστως συνεστηκότων· ἐνίστε καὶ διεσταυροῦντο αἱ γραμμαὶ παραδόξως. Τινὰς τῶν τοίχων τούτων, καθ'ὅσον ἐπρόβαινεν ἡ σκαφή, μετ' ἀκριβῆ προεξέτασιν διελύομεν, ἵνα τὰ ἐν αὐτοῖς ἢ ὑπ' αὐτοὺς ἀρχαῖα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη γλυπτὰ καὶ ἐνεπίγραφα μάρμαρα ἐξά-

γωμεν· ἄλλ' ἐνδεχόμενον νὰ διελύσαμεν κάπου καί τινα τοῖ-
χον, ὅστις νὰ μὴ ἦτο μὲν τῶν καλῶν ἀρχαίων χρόνων ἢ τῶν
Ῥωμαϊκῶν, ὅτε ἀκόμη ὁ ἀρχαῖος βίος καὶ ἡ θρησκεία διεσώ-
ζοντο, ἀλλὰ νὰ ἦτο ὅμως ἐκτισμένος ὅπως δὴ ποτε δι' ἄλλην
χρείαν ἐπὶ ἀρχαίας περιβόλου γραμμῆς, καὶ δυνατὸν οὕτω
νὰ ἐξέλιπέ τι ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια ἴσως ἐχρησίμευόν τι, ἂν
δὲν ἐξέλειπον ὀλοτελῶς. Ἄλλ' οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι. Τὸ
προφανές συμφέρον τῆς ἐπιστήμης ἀπῆται τὴν καθαίρεσιν
των, ἐνῶ ἀδελγὸς ἦτο ἢ ἴσως χρησιμότης των. Τὸ δὲ παρά
τινων ῥηθέν, ὅτι πᾶν τὸ εἰς διάφορα γῆς στρώματα φαινό-
μενον ἐρείπιον ὠφείλομεν πρὸ τῆς διαλύσεως ὄχι μόνον νὰ
σχεδιάζωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπεικονίζωμεν, ἵνα διασώσωμεν
οὕτω ὡς πλεῖστα στοιχεῖα γνώσεως καὶ κρίσεως εἰς τοὺς
μεθ' ἡμᾶς τοπογράφους, τοῦτο δὲ ἦτο δυσεκτέλεστον ἢ μάλ-
λον ἀνεκτέλεστον ὡς δαπανητικὸν ἀπείρου χρόνου καὶ χρη-
μάτων. Ἐπρεπεν ἵνα τοιοῦτό τι κατορθωθῇ, ἀνά πᾶσαν ὥραν
νὰ γίνεται στάσις τῶν ἔργων καὶ ἀποπομπὴ ἐργατῶν, νὰ
καθαρίζεται πανταχόθεν ἀπὸ χώματα καὶ ὀγκώδεις λίθους
πᾶν οἰονδήποτε ἐμφανιζόμενον κτίσμα καὶ οὕτω νὰ σχεδιά-
ζεται καὶ ἀπεικονίζεται· εἰ δὲ κατὰ προτίμησιν τινὰ μόνον
τῶν μεταγενεστέρων κτισμάτων οὕτω πράττοντες ἀπεμερί-
ζομεν εἰς μέλλουσαν ζωὴν ἐν χάρταις καὶ εἰκόσιν, δὲν ἠθέ-
λομεν φανῆν δίκαιοι οὔτε θὰ ἠγχαριστοῦμεν πάντας τοὺς μεθ'
ἡμᾶς. Δὲν ἐπράξαμεν λοιπὸν οὕτω· ἀρκεῖτω δὲ εἰς τοὺς νῦν
καὶ τοὺς ὕστερον περιέρχους καὶ φιλιστορας, ὅτι μετὰ με-
γάλης εὐλαβείας ἐχωρήσαμεν εἰς τὰς διαλύσεις ἄλλων τε
καὶ τῶν εἰρημένων κακοκτίστων γραμμῶν τοίχων (*),

(*) Τὰ ἀνωτέρω ἐγράφησαν ἐπίτηδες οὕτω σαφῶς καὶ ἐκτενῶς. Ἡθελή-
σαμεν νὰ φανερώσωμεν τὴν μέθοδον ἀνασκαφῶν, ἣν ἠκολούθησεν ἡ Ἐταιρεία
ὄχι πρώτην ταύτην φοράν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἀττάλου στοᾶ καὶ ἐν τῇ Διο-
νυσιακῷ θεάτρῳ καὶ κατὰ τὸ Δίπυλον καὶ κατὰ τὸν ἄγ. Δημήτριον Κατη-

Μετὰ δὲ τὰς οὕτω γενομένας διαλύσεις καὶ ἀποκομίσεις ἀχρήστου πολλοῦ ὕλικου ἐξεκαθαρίσθησαν γραμμαὶ τοίχων περιβόλων πολυγωνίου ἢ ὡς ἐγγιστα πολυγωνίου κατασκευῆς αἰ ἐξῆς :

Μία γραμμὴ ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ περιφεροῦς κρηπιδώματος τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου, παραλλήλως δὲ καὶ ἀρκτικῶς τοῦ προμνημονευθέντος σκέλους καὶ ἐν μικρᾷ ἀπ' αὐτοῦ ἀποστάσει, χωρεῖ πρὸς δυσμὰς ἐπὶ μέτρα περίπου 13 καὶ ὕστερον χάνεται. Ποῦ δὲ ἡ γραμμὴ αὕτη ἐστρεφε πρὸς ἄρκτον ἵνα περικλείσῃ ὡς δεῖ τὸν χώρον, εἶναι μὲν ὄχι σαφές φαίνεται πως ὅμως ὅτι ἐγένετο τοῦτο ὄχι πολὺ πέρα τῆς θέσεως, ἔνθα νοητῶς ἀγομένη γραμμὴ ἀπὸ τοῦ δυτικῆς ἄκρου τῆς Δωρικῆς στοᾶς πρὸς νότον ἤθελε συμπέσει μὲ τὴν ἀπ' ἀνατολῶν ἐρχομένην· ἐκεῖ δὲ που καὶ σώζονται ὄντως τιᾶς μεγάλοι πολυγώνιοι λίθοι ἔχοντες ἐπὶ βραχὺ διεύθυνσιν πρὸς ἄρκτον, μακρότερον δὲ πρὸς δυσμὰς, χωρὶς ὅμως νὰ ἀποτελῆται ἐκεῖ βέβαιος ἐξ αὐτῶν γωνίας σχηματισμός, διότι φαίνονται ὡς μετακινημένοι ἔκπαλαι. Ἄλλὰ ταῦτα λέγω μετὰ πολλῆς ἐπιφυλάξεως, προσθέτων ἅμα δύο τινά, πρῶτον ὅτι ἐκεῖ που πλησιέστατα τοῖχον ἀσβεστόκτιστον ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν φερόμενον διελύσαμεν οὕτως ὅμως, ὥστε ἡ διεύθυνσίς του νὰ διακρίνηται ἱκανῶς, καὶ δεύτερον, ὅτι κατὰ τὴν διάλυσιν ταύτην εὑρομεν στήλην λίθου πεντηλῆσιου εἰς τρία τεμάχια τεθραυσμένην καὶ ὡς γόμον ἐκτισμένην λέγουσαν. Ἡ ὀρο(ς) τὸ τ(ε)μένο(υς). Αὕτη ἡ γραμμὴ ἐκεῖ, ἔνθα εἶπομεν αὐτὴν ἀρχομένην, ἔχει τοὺς ἀνωτέρω αὐτῆς

φόρη, χωρὶς ποτε, καθ' ὅσον ἠξεύρομεν, νὰ ἐπικριθῇ παρὰ τῶν ἐπαύοντων. Ὅθεν καὶ δὲν φοβούμεθα μὴ εἶς τινὰ μακρὰν τῶν Ἀθηῶν ζῶντας δοθῇ ἀφορμὴ παρενοήσεως, ὅτι δῆθεν ὁμολογοῦμεν παραπτώματα γενόμενα, καὶ σκέψεις ἐπειτα, ὅτι δικαιῶνται αὐτοὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῶν ἀνασκαφῶν, ὡς ἐν Iahula παρὰ τῆς Ἑταρίας rasm. νὰ ἐνσχεδιάσωσιν ἐξ εἰκασίας ὅ τι θέλουσιν.

δόμους συγχειμένους ἐκ λίθων τετραγώνων, ὧν ἡ ἔξω ἐπιφάνεια εἶναι ἐξεργασμένη, βεβαίως χάριν κόσμου, κατὰ τινα ἰδιαιτερόν τρόπον· πολλὰ μικρὰ ἐξέχοντα ῥάβδια κατὰ διάθεσιν πρὸς ἄλληλα διαγώνιον πληροῦσι· τὴν ἐπιφάνειαν καὶ παρέχουσιν ἔμφασιν οἷον ψιαθοειδοῦς πλέγματος ἢ ὑφάσματος (*). Οὕτως ἐξεργασμένοι λίθοι εὐρέθησαν καὶ ἀπωτέρω τῆς γραμμῆς αὐτῆς πρὸς δυσμὰς σποράδην κατακείμενοι.

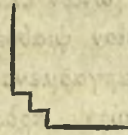
Ἄλλη γραμμὴ νοτίως τῆς Ἰωνικῆς στοᾶς, καθόλου μὲν διευθυνομένη πρὸς δυσμὰς, μετὰ ἀποκλίσεως δὲ πρὸς ἄρκτον, σώζεται ἐπὶ μέτρα 2ῷ περίπου. Ἄν εἶναι αὕτη ἐξακολούθησις τῆς πρώτης λοξοτέρα ἢ ἐκτίσθη ἐξ ὑπαρχῆς ἵνα ἀποτελῇ τὸ νότιον τέρμα ἰδίου περιβόλου τῶν περὶ τὴν Ἰωνικὴν στοᾶν κτισμάτων, ἀδυνατῶ νὰ εἴπω. Ἐκλείπει δὲ καὶ αὕτη πρὸς δυσμὰς ἀφανῶς ἄνευ ὠρισμένου τέλους ἢ γωνίας. Εἶτα μετὰ διάλειμμα μέτρων τινῶν ἔρχεται οὐχὶ ἐν ὅλῳ ἀκριβεῖ καὶ τῇ αὐτῇ εὐθυγραμμία.

Τρίτη τις γραμμὴ βραχεῖα, ἐκείνη, περὶ ἧς εἶπομεν ἄνωτέρω ὅτι ἔχει τὸν ὄρον τῆς κρήνης.

Τετάρτη δὲ γραμμὴ, ἣτις καὶ πλεόν τῶν ἄλλων σαφῆς καὶ ἐκ μεγάλων πολυγωνίων λίθων καλῶς ἡρμοσμένων σώζεται, μὲ πρόσωπον πρὸς ἀνατολὰς, ἔχει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς πέτρας τῆς Ἀκροπόλεως ὀλίγα βήματα δυτικώτερον τῆς δεξαμενῆς τῆς ἐχούσης τὸ πόσιμον ὕδωρ καὶ διευθυνομένη πρὸς νότον ἐπὶ μέτρα περίπου 17, στρέφει ὕστερον κατ' ὀρθὴν γωνίαν πρὸς δύσιν καὶ μετ' ὀλίγον εὐθὺς ἐκλείπει. Αὕτη ἡ γωνία περιβόλου εἶναι ἢ μόνη βεβαίως σώζο-

(*) Ἄνω ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τῶν παλαιῶν ἀρχαίων τοίχων τῶν ὑπίσω καὶ πρὸς νότον τῶν Προπυλαίων ἔχει τὴν ἐπιφάνειαν κατὰ τινα ὁμοίον ὅχι δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον.

μένη ἐκ τῶν ἀρχαίων χρόνων· λέγομεν δὲ τοῦτο, διότι παρατηρήθη ἐν τῷ γωνιαίῳ λίθῳ ἡ ἰδιάζουσα ἐκείνη λάξευσις, ἣτις ἐν πολλαῖς ἄλλαις Ἑλληνικῶν φρουρίων γωνίαις παρατηρεῖται, ἔχουσα σχῆμα τοιοῦτο·

ἐνταῦθα δὲ καὶ ἄρχεται ὑψούμενον ὀλίγον τὸ ἔδαφος καὶ φαίνεται ὅτι ἡ γραμμὴ αὕτη περιβόλου εἶναι ἡ διάμεσος τοῦ χώρου τοῦ Ἀσκληπιείου καὶ τοῦ πρὸς δυσμὰς ποτε κειμένου ἱεροῦ τῆς Θέμιδος καὶ πεπονημένη ἰδίως δι' ἐκεῖνο τὸ ἱερόν, τοῦ ὁποίου ὁμως οὐδὲν ἔχνος ἐφάνη σωζόμενον, εἰ καὶ ἱκανῶς ἐχώρησε πρὸς δυσμὰς ἡ σκαφή καὶ ἐγύμνωσε πάνυ σαφῶς τὸ ἀρχαῖον φυσικὸν ἔδαφος, τὸ ὁποῖον καὶ ἐδῶ εἶναι, πλὴν μικρᾶς ἀνωφρείας, σχεδὸν ἐπίπεδον καὶ ἔχει ἱκανὴν εὐρυχωρίαν, διότι ἡ πέτρα τῆς Ἀκροπόλεως ἐντεῦθεν ὑποχωρεῖ πολὺ ὀπίσω. — Πρὸς νότον καὶ δυσμὰς τοῦ χώρου τοῦ του διεκρίθησαν ἔτι δύο γραμμαὶ διακεκομμέναι, ἔχουσαι καθόλου διευθύνσιν πρὸς δυσμὰς, ἡ πέμπτη καὶ ἕκτη, ἐβδόμη δὲ τις ἐφάνη ἀπὸ νότου διευθυνομένη πρὸς ἄρκτον μέχρι τινός, ἵνα ἀποτερματίση που περιβόλον τινα. — Ἦδη δ' ἐκεῖ τὸ ἔδαφος ἄρχεται ὑψούμενον ἐπαισθητῶς χωρὶς νὰ εἶναι κυρίως εἰπεῖν πετρῶδες. Κατωτέρω δὲ πρὸς νότον καὶ δυσμὰς γίνεται πολὺ ἀνώμαλον, ἔχον πολλοὺς λάκκους ἐσκαμμένους ἐν τῇ κιμωλίᾳ πρὸς διαφόρους χρήσεις τῶν παλαιῶν ἢ τῶν μεσαιωνικῶν κατοίκων, ἡμῖν ἀγνώστους. Παραλείπω δὲ τὸ ὅτι καὶ πίθους κεραμέους καὶ κτιστοὺς εὐρομεν εἰς διάφορα μέρη καὶ δεξαμενὴν μίαν μεγίστην κενὴν καὶ τινὰς ὑδάτων ἀγωγοὺς κεραμέους, ἐρειπιωμένους τὸ πλεῖστον καὶ ξηρούς. Τὸ δὲ περιεργότερον ἴσως τῶν ῥητέων εἶναι, ὅτι εὐρέθη εἰς τὰ κατωφερῆ ταῦτα νοτιώτερα μέρη καὶ οὐ μακρὰν τῶν παλαιῶν θεμελιῶν, τῶν ἔσωθεν τῶν καμαρῶν, κοίλω-

μά τι ἐν τῷ φυσικῷ ἐδάφει στρογγύλον καὶ ἐν αὐτῷ ἀγγεῖον πῆλινον εἰς πολλὰ τεμάχια τεθραυσμένον, κατασκευῆς δέ, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, λίαν ἀρχαϊκῆς, περιέχον ἐντὸς ὅσα ἀνθρώπου ὀλίγα καὶ πάνυ σαθρά. Εὐρέθησαν μὲν καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα σποράδην καὶ ἄλλοι νεκροὶ τεθαμμένοι, ἀλλὰ εἰς ὑψηλότερα ὄψωσιν ἐδάφη, ἐν μέρει δὲ καὶ εἰς κτιστούς, προφανῶς ὑστερωτέρων ἤτοι χριστιανικῶν χρόνων τάφους. Αὕτη δὲ ἡ ταφή ἢ ἐν χαμηλοτάτῳ τόπῳ καὶ ἐν ἀγγεῖῳ ἀρχαϊκῷ ἐφάνη ἡμῖν πολὺ ἀξιοσημειώτων πρᾶγμα.

Περαιτέρω δὲ ἐτι χωρήσαντες πρὸς δυσμὰς καὶ δὴ εἰς τὰ κατώτερα μέρη, ὅχι δὲ εἰς τὰ ἀνώτερα, ἐφθάσαμεν τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ ὠδείου τοῦ Ἡρώδου καὶ εἶδομεν, ὅτι ἀπὸ μιᾶς τῶν ἐν τῷ ἀνατολικῷ αὐτοῦ περώματι ἀνοικτῆς καμάρας (εἰς ἣν ποτε ἀνέβαινον, ὡς πιθανολογεῖται, οἱ ἄνθρωποι κάτωθεν ἐκ τῶν παρὰ τὴν ἀρόδον δωματίων διὰ διπλῆς κλίμακος) ἄρχεται κλίμαξ τις μαρμαρινῆ πλατεῖα, ἀνάγουσα πρὸς τὰ ἄνω, ἔξωθεν τοῦ παχέος πωρίνου τοίχου τοῦ ὠδείου, ἣτοι περιθέουσα αὐτόν, οὗ ἐφάνησαν καὶ γενναῖαι ἀντηρίδες τέσσαρες. Αὕτη ἡ κλίμαξ μετὰ τρεῖς βαθμίδας ἐκλείπει, τὴν διαδέχεται δὲ στενὴ τις καὶ ἀθλία, ἐκ παντοίων λίθων συνεστηκυῖα, προφανῶς μεταγενεστέρα, ὡς καὶ τὸ παρ' αὐτὴν δεξιόθεν παράξενον κτίσμα ἀγνώστου χρήσεως· ἐκλείπει ὑστερον καὶ αὕτη καὶ φαίνονται τινες ἐν τῇ κιμωλία κοῖται κεναὶ τῶν πρὶν ποτε οὐσῶν εὐρειῶν βαθμίδων, ἕως οὗ πάλιν αὐταὶ ἀναφαίνονται τρεῖς τέσσαρες ἐν πάσῃ τῇ αὐτῶν εὐρύτητι, ἵνα ἐπὶ τέλους ὀλοτελῶς ἐκλίπωσιν ἐκεῖ, ὅπου ἤδη τῆς πέτρας ἢ προσανάβασις γίνεται ἀποτομωτέρα. Φαίνεται δέ, ὅτι δὲν ἦτο ἡ διεύθυνσις τῆς κλίμακος ταύτης ὀρθία πρὸς τὴν νῦν εἴσοδον τῆς Ἀκροπόλεως, ἀλλ' ὅτι περιέθεε τὸν ἄνω κύκλον τοῦ ὠδείου μέχρι τοῦ κατακορύφου σημείου καὶ ὑστερον ἐχώρει πρὸς δύσιν τόσον ὅσον ἐχρειάζετο,

ἵνα μετ'εὐμαρείας γένη ἡ χαμπή πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν (*). Ποίων δὲ χρόνων εἶναι αὕτη ἡ ἔξωθεν τοῦ ῥοδείου κλίμαξ; Εἰς πολλοὺς φαίνεται σύγχρονος τῇ αὐτοῦ κατασκευῇ, εἰκάζεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ἐν τοῖς ἀνωτέρω μέρεσι σωζομένου κρηπιδώματος αὐτῆς, ὅπερ σύγκειται ἐκ μικρῶν δι' ἄμμοκονίας στερῆρῶς ἠνωμένων λίθων, ὅπως καὶ ὁ γόμος ὁ ἔσω τῶν παχέων πωρίνων τοίχων αὐτοῦ τοῦ ῥοδείου· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινα τὰ ἐναντιούμενα πρὸς ταύτην τὴν ἐκδοχὴν, τὰ ὅποια παραλείπω νῦν ν' ἀναφέρω καὶ ἐξετάσω, σπεύδων πρὸς τὸ τέλος τοῦ περὶ ταύτης τῆς ἀνασκαφῆς λόγου, ἀφοῦ ἤδη καὶ μακρότερα τῆς ἐξ ἀρχῆς προθέσεώς μου εἶπα (**).

Καθ' ἃ ἤκούσατε, πλὴν τῶν τοῦ Ἀσκληπιείου ἐρειπίων, ἐφ' ὅσον ἐπροχώρησαν τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρίας κατὰ τοὺς ὀκτὼ μῆνας, οὐδὲν τῶν ἄλλων ἱερῶν τῶν ζητουμένων ὑπεφάνη. Ἡ καταστροφή κατὰ τοὺς τόπους τούτους ὑπῆρξε μεγάλη, καὶ οὐδὲ ἀναθήματα ἢ ἐπιγραφαί, δυνάμεναι νὰ ἀναχθῶσι μετὰ τινος πιθανότητος εἰς τὴν λατρείαν τῆς πλησιέστατα τῷ Ἀσκληπιῷ λατρευομένης ποτὲ Θέμιδος εὐρέθησαν. Δύο τρεῖς δὲ περιστεραι (ἢ μία ἀνάγλυπτος, αἱ ἄλλαι αὐτοτελεῖς) εὐρεθεῖσαι ἐκ μακρῶν διαλειμμάτων καὶ εἰς διαφόρους θέσεις μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχούσας, δὲν ἠξυρῶν κατὰ πόσον δύνανται νὰ σχετισθῶσι πρὸς τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερόν, τὸ περαιτέρω τοῦ τῆς Θέμιδος. Μία δὲ στήλη ἔχουσα

(*) Ταῦτα ἐγράφησαν αὐτῶ ἀφοῦ μετὰ τὸν Ἰανουάριον ἐξητάσθησαν δι' ἀνασκαφῆς πλείοστον τὰ ὑπερθεῖν καὶ κατακορύφους τοῦ ῥοδείου μέρη.

(**) Ἐν τι ἄς προσετέθη ἀκόμη, ὅτι καὶ πολλὸς ὄγκος χρωμάτων ἀπὸ τοῦ δυτικωτάτου καὶ ἀνωτάτου μέρους τοῦ κοίλου τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἀπεκομίσθη κατὰ αὐτὴν τὴν ἀνασκαφὴν καὶ ὁ ἐκεῖ ποτε ὢν ὀχρωματικὸς μέχρις ἂν τοῦτος διελύθη, ἵνα ἐξαχθῶσιν τὰ ὑπ' αὐτὸν ἐντετειχισμένα πώρινα εἰδώλια τοῦ θεάτρου. Εὐρομεν δὲ πλείονα αὐτοῦ ἀρχαῖα ἢ ὅσα ἠλπίζομεν. Ὀλιγίστα δὲ σχετικῶς εὐρομεν εἰς τὰ χρώματα τὰ ὅποια κατεβίβισαμεν ἀπὸ τοῦ ὑπερθεῖν τοῦ θεάτρου τόπου καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν δύο ὀρθῶν στηλῶν μέχρι τῆς νοτιανατολικῆς τοῦ Κίμωνείου τοίχου γωνίας.

γλυφὴν τοῦ Θησέως καὶ ψήφισμα εἰς τιμὴν ἀνδρὸς Τροϊζη-
νίου πολιτογραφηθέντος ἐν Ἀθήναις καὶ γενομένου ἱερέως,
τοῦ Ἴππολύτου ἴσως, εὐκόλως μὲν σχετίζεται εἴτε πρὸς τὸ
ῥηθὲν τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν, εἴτε πρὸς τὸ πρὸ αὐτοῦ κείμενόν
ποτε Ἴππολύτου μνημα, εὐρέθη δὲ ὁμοῦς ὄχι ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου
ἠθέλομεν, ἀλλὰ πλησίον εἰς τὸ Διονυσιακὸν θέατρον (*). Ὁ
ἄσκαπτος δὲ εἰσέτι πρὸς δυσμὰς τόπος οὔτε πολὺς εἶναι καὶ
ἀνωφερέστερος ὢν δὲ παρέχει ἐλπίδας εὐρέσεως ὀγκωδῶν
ὄπωσοῦν κτισμάτων (**). Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ Ἑταιρία δύ-
ναται νὰ συγχαρῆ ἑαυτῇ ὅτι εὐτυχεστάτην καὶ καρποφορω-
τάτην ἐποίησεν ἐν τοῖς τόποις τούτοις ἀνασκαφῆν. Τὰ δαπα-
νηθέντα χρήματα, δραχμαὶ 48,859, εἶναι οὐδὲν ἀπέναντι
τῶν πολυπληθεστάτων καὶ πολυτίμων κινητῶν ἀρχαίων ὅσα
εὔρομεν καὶ ἀπέναντι τῆς ἀναδείξεως τῆς ἀρχικῆς φυσιογνω-
μίας τῶν τῆς Ἀκροπόλεως πετρῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτὰς ἐκτε-
ταμένων ἐν ἐπιπέδῳ κτισμάτων. Ἐκεῖ ὅπου οἱ πρὸ ἡμῶν το-
πογράφοι ἐφαντάζοντο (καὶ τὸ ἔγραψαν) πετρώδεις ἐξοχὰς
μετὰ ἰχνῶν διαφόρων ναΐσκων, ἀνεφάνη ἐξαισία εὐρυχωρία,
κεκαλυμμένη ὑπὸ ἐπιμηχεστάτων οἰκοδομῶν, αἵτινες καὶ

(*) Ἴδε τὰ περὶ τῆς στήλης τῆς ἐν Ἀθηναίου τόμ. ε'. σελ. 522 κ. ἐξ.

(**) Περιεργον εἶναι καὶ τούδε, ὅτι ἡ πέτρα τῆς Ἀκροπόλεως κατὰ τοῦτο
τὸ νότιον μέρος ἐφ' ὅσον ἤδη ἐγυμνώθη τῶν χωμάτων (καὶ ἐγυμνώθη κατὰ
τὸ πλεῖστον) δὲν παρουσιάζει οὐδένα σηκὸν λαξευτὸν δι' ἀναθήματα ἢ ἐπι-
γραφὴν τινα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο, ὅποια ἔχει ἢ πρὸς ἄρκτον ὄρωσα πλευρὰ
ὄχι ὀλίγα. Μόνον κοιλώματά τινα μικρὰ στρογγύλα ἢ τετράγωνα φαίνον-
ται πού ἐδῶ κ' ἐκεῖ, πεποιημένα πιθανῶς δι' ἔνθεσιν δοκῶν τῶν πρὸς τῇ
πέτρᾳ ποτὲ ὄντων κτισμάτων. Ὄνόματα δὲ τινα κύρια ἀνθρώπων τῶν Βυ-
ζαντινῶν χρόνων, ὅποια εἶναι λελαξευμένα εἰς τὰς ἀνωμάλως ἐξεχούσας
πέτρας τὰς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἐξοδὸν τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, αὐτὰ
καὶ πρὸ τριακονταετίας ἔλης, ὡς καλῶς γινώσκω, ἤδη ἦσαν γνωστὰ εἰς
τοὺς περιέρχους τῶν Ἀθηνῶν κατοίκους. Ἴδε μνηεῖαν αὐτῶν παρὰ Ἀθ.
Ῥουσοπούλου ἐν Ἐφημ. Ἀρχαιολ. Ἀθηνῶν τῆς β'. περιόδου, τοῦ ἔτους
1862, σελ. 294.

ἐξέχουσι τοῦ ἐδάφους ὄχι μετρίως, ὁρώμεναι δὲ ἀφ' ὑψηλοῦ, ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ δηλ. ἄκρου τοῦ θεάτρου, φαίνονται κάτω ὡς πόλεως ὅλης τμημα νέον, παραδόξως διασωθὲν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος· ζῶν τέλος ὄχι ἄχαρις διὰ τὸ ἀναβλύζον ἐκεῖ ὕδωρ ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρξῃ, ὅπου πρώην ἐρημία νεκρά, ξηροὶ δὲ καὶ ἀτερπεῖς χώματος καὶ λίθων βουνοὶ κατεπλάκοναν τὴν ψυχὴν τοῦ σπανίου διαβάτου.

Ἄδυνατοῦντες δὲ νὰ διαλάβωμεν νῦν περὶ τῆς πολλῆς σημασίας τῶν εὐρεθέντων κινητῶν ἀρχαίων (*), ἀναγινώσκωμεν ὧδε κατάλογον αὐτῶν περιληπτικόν.

Εὐρέθησαν ἀπὸ τῆς 19^{ης} Ἀπριλίου 1876 μέχρι τῆς σήμερον 9 Ἰανουαρίου 1877.

Λίθινα

Α'. Γλυπτὰ

περιφερῆ	632
ἀνάγλυφα διάφορα	193
» ἀναθηματικά τῷ Ἀσκληπιῷ	75
ἀρχιτεκτονικὰ μέλη	125
σκεύη διάφορα	51 1076

Β'. Ἐπιγραφαί

ψηφίσματα	122
ταμιακαὶ ἀναγραφαί	26
τιμητικαὶ ἐπιγραφαί	89
ἀναθηματικαὶ τῷ Ἀσκληπιῷ	67
» ἄλλαι	41
κτισμάτων ἐπιγραφαί	12
ῥοι	8
ἀγωνιστικαὶ καὶ χορηγικαὶ	5

(*) Ἡ πεισφόρος ἡμῶν εἶναι, ὅτι τὰ εὐρεθέντα, μάλιστα αἱ ἐπιγραφαί, θέλουσιν ἐν πολλοῖς ἀνακαινίσαι τὴν ἄλλην Ἀττικὴν ἀρχαιολογίαν.

διδασκαλῖαι δραματικαί	6	
ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαί	42	
ἔμμετροι διάφοροι	10	
ἐπιστολὴ αὐτοκράτορος	1	
ἀδιάγνωστοι εἰσέτι ἐπιγραφαί	227	656

Νομίσματα

Χρυσᾶ	42	
ἄργυρᾶ (ἐν οἷς καὶ παράδες)	30	
χαλκᾶ	98	170

Διάφορα

ἄργυρᾶ σκεύη	3	
χαλκᾶ (ἐν οἷς λύχνος χριστιανικὸς τὸ κάλλιστον)	28	
μολύβδινα	3	
σιδηρᾶ	4	
ὄστρέινα	3	
ὕαλινα	5	
λύχνοι πήλινοι	5	
πήλινα ἀγγεῖα ἢ τεμάχια αὐτῶν	16	
μορφαὶ πήλιναὶ ἢ τεμάχια αὐτῶν	79	
κωνικὰ πήλινα καὶ ἄρτοποιητῆ	9	
κέραμοι διάφοροι (ἐν οἷς 3 ἐνεπίγραφοι)	18	
λαβαὶ πήλινων ἀμφορέων ἐνεπίγραφοι	34	
γύψινα καὶ ἐκ μαργαριτορρίζης	2	209
Τὸ ὅλον		2111

Ἐπισκευὰς ἀρχαίων μνημείων, ὁποίας ἡ Ἑταιρία πρέπει νὰ θεωρῇ καθήκόν της πάντοτε νὰ κάμνη ἐν ἀνάγκῃ, ἰδίως τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων, δὲν ἐξετέλεσε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ Συμβούλιον. Ἐμελετήθησαν ὅμως ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπεφασίσθησαν δύο, μία μὲν ἐνταῦθα, ἡ τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ ἀρχαίου τείχους τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ὑπὸ τὴν Πινακοθήκην, διότι ἀπειλεῖ πτώσειν, ἄλλη δὲ ἐν Μυκήναις, ἔνθα ἡ μεγάλη ἐπὶ τῆς πύλης πλάξ ἡ ἔχουσα τὴν γνω-

στην γλυφὴν τῶν λεόντων ἐφάνη ἔχουσα χρεῖαν ὑποστηρίξεώς τινος ἢ ἐπαναγωγῆς εἰς τὴν ἐπακριδῶς ὀρθίαν στάσιν, ἀφ' ἧς ἐξέκλινε μικρόν. Τῶν δύο τούτων ἔργων θέλει βεβαίως ἐπιμεληθῆι τὸ μεθ' ἡμᾶς Συμβούλιον.

Ἐγένοντο καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς πάντοτε, ἀγοραῖ ἄρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἐταιρίας, τοῦ ἐν τῷ Βαρβακείῳ. Τὸ δαπανηθὲν ποσὸν εἶναι δρ. 15,563, πολὺ μεῖζον τοῦ καθ' ἐν ὁποιονδήποτε τῶν προτέρων ἐτῶν δαπανηθέντος, διότι ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου αἱ 12 χιλιάδες ἐδόθησαν μόνον διὰ δύο ἀγάλματα μαρμάρινα ἀνδρομήκη, τὰ ὁποῖα ἐξ Αἰγίου τῆς Πελοποννήσου ἠγοράσαμεν παρά τινος τῶν ἐκεῖ κατοίκων, εὐρεθέντα αὐτόθι πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ κριθέντα καὶ παρὰ δοκίμων ξένων ἀρχαιολόγων ὡς καλὰ καὶ ἄξια ἀποκτήσεως διὰ Μουσεῖον. Τὸ ἐν αὐτῶν εἶναι Ἑρμῆς γυμνὸς ὀρθὸς κρατῶν βαλάντιον καὶ κηρύκειον, τὸ ἄλλο γυνὴ ἐνδεδυμένη, ὀρθή, τὰς χεῖρας ἔχουσα ἐντὸς τοῦ ἱματίου. Εἶναι δὲ αὕτη ἐκ τῶν λεγομένων παρὰ τοῖς Γερμανοῖς ἀρχαιολόγοις *Gewandfiguren*, ἤτοι μορφῶν, ὧν ἡ κυρία κατὰ τέχνην ἀρετὴ συνίσταται περὶ τὴν χαρίεσσαν πτύχωσιν τῶν ἐσθῆτων. Ἀμφότερα τὰ ἀγάλματα εἶναι βεβαίως τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἀλλ' ἀρκετὰ ἐπιμελοῦς ἐργασίας, καὶ καθ' ὄργα, πλὴν μικρῶν ἐλλείψεων, ἄρτια καὶ ὄγκου μεγάλου, δὲν ἠδύναντο ν' ἀγορασθῶσιν εὐθηνότερα, πάντως δὲ κοσμοῦσι πᾶσαν ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν, πολὺ δὲ πλέον τὰς ἡμετέρας, ἐν αἷς τὰ ὅπως οὖν ἄρτια ἀγάλματα εἶναι ὀλίγιστα. Μετακομισθέντα ταῦτα τὰ ἀγάλματα πρὸ μηνῶν τινῶν καὶ ἀποτεθέντα εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων ἔθνηκὸν Μουσεῖον, εἰσέτι δὲν ἰδρῦθησαν ἐπὶ βάθρων, τοῦθ' ὅπερ θέλει γίνεαι προσεχῶς, ἵνα εὐπρεπῶς ἐκτεθῶσιν εἰς ὄψιν τοῦ κοινοῦ (*).

(*) Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀγάλματα εἶναι αὐτὰ ἐκεῖνα, ἃ ὁ Conze καὶ ὁ

λων κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀγορασθέντων διαφόρου ὕλης καὶ ποιότητος ἀρχαίων δὲν δυνάμεθα μερικώτερον οὐδενὸς νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα διὰ τὸ βραχὺ τοῦ ἐπιμετρημένου ἡμῖν χρόνου. Λέγομεν δ' ἐτι μόνον, ὅτι κατ' αὐτὰς ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀπεφασίσθη ἡ ἀγορὰ καὶ μιᾶς ἐπιτυμβίας λουτροφόρου ὑδρίας λίθου λευκοῦ, τῆς μεγίστης τῶν μέχρι τοῦδε ἐγνωσμένων ἐν Ἀττικῇ καὶ ἄλλως ἀξιολόγου διὰ τὴν ἀνάγλυπτόν της παράστασιν, ἣτις δὲν εἶναι τῶν κοινῶν (*).

Ἀνοίγει δὲ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας διὰ τε τοὺς ἐταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν τῆς πρωτευούσης δις τῆς ἐβδομάδος δευτέραν καὶ τετάρτην(**), παρεχομένων καὶ πασῶν τῶν εὐκολιῶν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων, συμφώνως πρὸς τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ ἐλευθερίῳ ὄργανισμῷ τῆς Ἑταιρίας. Ἀλλὰ τὸ Μουσεῖον τοῦτο ὑπερπληρώθη ἤδη(***) , ὃν καὶ ἄλλως στενόχωρον καὶ τὰς διαιρέσεις τῶν δωματίων ἔχον ὄχι καταλλήλους καὶ ἐπιτηδείας πρὸς τὴν παρά τοῦ ὑπηρετικοῦ εὐκολον ἐπιτήρησιν. Αἱ δὲ ἐλπίδες ἡμῶν καὶ αἱ εὐχαὶ ἄς καὶ ἄλλοτε, μάλιστα δὲ πέρυσι, διὰ μακρῶν ἐνώπιόν σας ἐξεφράσαμεν περὶ ἀποτελειώσεως τοῦ Ἑθνικοῦ Μουσείου, ἐν ᾧ νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν καλῇ τάξει πάντα τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ Κράτους τὰ ἀρχαῖα, ἐκτὸς τῶν

Michaëlis ιδόντες κατὰ τὸ ἔτος 1860 ἐν Αἰγίῳ περιέγραψαν ἐν Rapporto d'un viaggio fatto nella Grecia nel 1860, Roma, 1861 (Estratto dagli Annali dell. Istituto di corrispondenza archeologica. T. XXXIII) σελ. 62—63.

(*) Ἡ ὑδρία αὕτη εἶναι ἡ τοῦ κατοίκου Ἀθηνῶν Κοσονάκου οὐσα κτήμα καὶ ἀπεικονισθεῖσα ἐν τῇ Βερολίναζ Ἀρχαιολογ. Ἐφημερίδι τοῦ ἔτ. 1864, ἀρ. 183.

(**) Τὸν μὲν χειμῶνα ἀπὸ 2—4 ὥρας μετὰ μεσημβρίαν, τὸ δὲ θίρος ἀπὸ 3—5.

(***) Δι' ἣ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πολλὰ πάλιν λίθινα ἀρχαῖα μετεκομίσθησαν εἰς τὸ εἰσέτι ἀσυντέλεστον Ἑθνικὸν Μουσεῖον.

τῆς Ἀκροπόλεως, προσελκύνοντα οὕτω ἀνετώτερον πλείονας θεατὰς πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς νῦν παρ' ἡμῖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κοιμωμένης αἰσθήσεως τοῦ ἐν τῇ τέχνῃ καλοῦ, αὐται, λέγομεν, αἱ ἐλπίδες μετὰ λύπης βλέπομεν ὅτι καθ' ἕκαστον ἔτος μακρότερον ἀφ' ἡμῶν ἀποικίζονται εἰς τοὺς χώρους τοῦ ἀδῆλου καὶ δὲν ἤξεύρομεν τῇ ἀληθείᾳ, τί ὠφελεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ἐνταῦθα τακτικῶς τὰς μεμψιμοιρίας μας, ἀφοῦ οἱ ἰσχύοντες δὲν εἶναι παρόντες, ἵνα ἐπακούσωσι τῶν εὐχῶν ἡμῶν καὶ τὰς θεραπεύσωσι. Ἄλλ' ὅπωςδῆποτε τὸ Συμβούλιον νομίζει χρέος του ἐν ταῖς καὶ διὰ τοῦ τύπου δημοσιευόμεναις ταύταις ἐκθέσει νὰ φανερώνη πιστῶς ἐκάστοτε τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἵνα μὴ τοῦλάχιστον ὑπάρχη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ πρόφασις ἀγνοίας.

Δ ω ρ ε α ἰ ἀ ρ χ α ἰ ω ν εἰς τὸ τῆς Ἑταιρίας Μουσεῖον ἐγένοντό τινες καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα, παρὰ διαφόρων ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ κατοικούντων, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἐκθεσιν ταύτην ὅταν τυπωθῇ· ἀνεγράφοντο δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ἐν ταῖς δηλώσεσιν, ἃς τὸ γραφεῖον τῆς Ἑταιρίας κατεχώριζεν ἐκάστοτε εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς πρωτευούσης.

Ἐν τῇ συντάξει τοῦ λεπτομεροῦς κ α τ α λ ό γ ο υ τῶν τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων ἐφθάσαμεν μέχρι τοῦ γενικοῦ ἀριθμοῦ . . (*) Πέρυσιν ὁ ἀριθμὸς ἦτο 7764. Μένουν δὲ ἔτι πολλὰ

(*) Μέχρι τῆς σήμερον, 3 Ἰουνίου 1877, ἡμέρας τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ παρόντος φύλλου, ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν καταλεγεγμένων ἀρχαίων ἀνέβη εἰς 8092, καὶ σύγκειται ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ὕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν· λιθίνων 2641 χαλκῶν 718, σιδηρῶν 38, μολυβδίνων 649, ἀργυρῶν 34, χρυσῶν 96, ὀστεινῶν 65, ὑαλίνων 150, διαφόρων ὑλῶν ἀναμίκτων (οἶον γύψου, ξύλου κτλ.) 103, πηλίνων ἀγγείων 1923, πηλίνων μορφῶν 690, πηλίνων λύχνων 402, πηλίνων σκευῶν 201, πηλίνων τύπων ἤτοι μητρῶν 83, θραυσμάτων πηλίνων 209, πυραμιδοειδῶν καὶ κωνοειδῶν πηλίνων 95, φακοειδῶν καὶ ἀρτοειδῶν πηλίνων 20, λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ λαβᾶι ἀμφορέων αἱ ἐνεπίγραφοι (ἐκ Ρόδου, Θάσου, Πάρου, Κυλ-

νά καταγραφῶσιν εἰς τὸν κατάλογον, περὶ ὧν ὁμως ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐν τοῖς ἡμερολογίοις τῶν ἀνασκαφῶν αἱ πρόχειροι σημειώσεις.

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἐταιρίας ἠϋξήσε κατὰ 22 τόμους καὶ φυλλάδια τὸ ἔτος τοῦτο, ὧν τὰ μὲν 14 ἐδωρήθησαν αὐτῇ παρ' ἀλλογενῶν, 6 δὲ παρ' ὁμογενῶν, 2 δὲ ἡγοράσθησαν. Πίναξ αὐτῶν θὰ προσαρθηθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ὅταν τυπωθῇ.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, τῆς ἀπὸ ἐτῶν ἐκδιδομένης ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐταιρίας καὶ δαπάνη τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἐξεδόθη οὐδὲ ἐν φυλλάδιον τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς οὐδὲ τὸ παρελθόν. Καὶ περὶ τούτου τοῦ πράγματος ἐρρήθησαν πέρυσιν ἐν τῇ ἐπετείῳ ἐκθέσει ἱκανά, τὰ ὅποια ἐπειδὴ δὲν ἐτελεσφόρησαν, εἶναι περιττὸν νὰ ἐπαναλαμβάνωνται. Ὅμως δὲ, ἂν θέλη ἡ Συνέλευσις, λαμβάνει πάλιν ἐκ τῶν ἐκδοθέντων πρακτικῶν τὰ ρηθέντα ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετάζουσα αὐτὰ ἀποφασίζει τὸ δοκοῦν.

Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Κράτους τὸ ἔτος τοῦτο ἐγένοντο διὰ τῆς Ἐταιρίας μᾶλλον ἀνασκαφαί, περὶ ὧν ἤδη εἴπομεν τὰ ἀναγκαιότατα, παρὰ ἄλλοῖαι ἐπιμέλειαι, περισυναγωγαί δηλ. καὶ διευθετήσεις ἀρχαιοτήτων. Τοιαῦται ἦσαν αἱ καιρικαὶ περιστάσεις. Διότι ἠθέλησε μὲν τὸ Συμβούλιον νὰ πέμψῃ τὸν ἔφορον Σταματάκην εἰς Θεσπιάς τῆς Βοιωτίας καὶ εἰς Βοιάς τῆς Πελοποννήσου πρὸς περισυα-

δου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τόπων) συμποσοῦνται νῦν περὶ τὰς 40 χιλιάδας, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Α. Dumont ἐν τῷ βιβλίῳ *Inscriptions céramiques de Grèce*. Paris, 1871. Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τῆς Ἐταιρίας Μουσείῳ, ἂν καὶ εἰσέτι ὄχι διατεταγμένα, χρυσᾶ μὲν 258, τὰ πλεῖστα Ῥωμαϊκὰ καὶ Βυζαντινά, ἀργυρᾶ δὲ καὶ τῶν ἐκ τοῦ κράματος *ro-tin* ἢ *billon* περὶ τὰ 600, χαλκᾶ, δὲ ὑπὲρ τὰς 40 χιλιάδας.

γωγὴν καὶ καταγραφὴν τῶν ἐκεῖ ἀρχαιοτήτων, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη, ἐπελθόντων ἄλλων κατεπειγόντων ἔργων. Ἐκ τῶν δύο ἐφόρων ἀρχαιοτήτων οὐς ἔχει διωρισμένους ἡ Κυβέρνησις διὰ τὰ δύο μεγάλα τμήματα τοῦ Κράτους, τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, ὁ ἕτερος, ὁ Ἀθ. Δημητριάδης, εἶναι ὡς γνωστὸν καὶ θὰ εἶναι ἐπὶ ἔτη πολλὰ προσκεκολλημένος εἰς τὰς ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τῶν Γερμανῶν γινομένας ἀνασκαφὰς ὡς ἐπίτροπος τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως, ὁ δὲ ἕτερος, ὁ Σταματάκης, ὃν ἔχει μόνον εἰς τὴν διάθεσίν της ἡ Ἐταιρία, ποῦ νὰ πρωτοφθάσῃ! Ὅθεν καταφανὲς γίνεται, ὅτι καὶ τρίτος ἔφορος πρέπει νὰ διορισθῇ, εὐθύς ἅμα τὸ κατάλληλον πρόσωπον παρουσιασθῇ, περὶ τούτου δὲ πρόνοια νὰ ληφθῇ ἐγκαίρως ἐν τῷ τοῦ Κράτους προϋπολογισμῷ. Λοιπὸν περιωρίσθη ἡ τῆς Ἐταιρίας ἐνέργεια ὡς πρὸς τὰς ἐπαρχίας τὸ ἔτος τοῦτο εἰς μικράς τινας ἐπιμελείας, πληρόνουςα καὶ μισθοὺς ἀρχαιοφυλάκων καὶ ἐνοίκια διὰ τὰς συλλογὰς τὰς ἐν Χαιρωνείᾳ, Τανάγρα, Αὐλίδι, Θεσπιαῖς καὶ Θήβαις.

Τελευταῖον ἔχομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐτυπώθη ἐκ νέου ὁ τῆς Ἐταιρίας ὁ ρ γ α ν ι σ μ ό ς, ὅπως εἰς δύο ἄρθρα ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἐκτάκτου συνελεύσεως, τῆς συγκροτηθείσης τῇ 2 Μαΐου 1876, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν διὰ βασιλικοῦ διατάγματος κύρωσιν, καὶ διανέμεται σήμερον εἰς τοὺς παρόντας ἐταίρους.

Τοσαῦτα τὸ Συμβούλιον, ἡ δὲ Συνέλευσις ἄς κρίνη.

Μετὰ τὸν γραμματέα παρελθὼν ὁ ταμίας τῆς Ἐταιρίας ἀνέπτυξε κατ' ἄρθρον τὰ τε ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ εἰς τὴν συνέλευσιν ὑποβληθέντος ἰσολογισμοῦ ὡς καὶ τὰ τῆς διοικήσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἐταιρίας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου διὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1876, συγκρίνων ταῦτα πρὸς ἑαυτὰ καὶ πρὸς τὸν προηγούμενον ἰσολογισμόν τῆς ἀπὸ Ἰουνίου 1874

μέχρι 31 δεκεμβρίου 1875 δεκαοκταμήνου περιόδου· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξακολούθησε λέγων·

Κύριοι συνέταιροι,

Μὴν ξενισθῆτε, ἐὰν πρὸς τὰ εἰρημένα κρίνω ἀναγκαίαν τὴν προσθήκην καὶ περιαυτολογίας τινὸς δικαίας, οὐχὶ ἐν ὀνόματι τοῦ ὑμετέρου συμβουλίου, ὅπερ ἐκτελεῖ τὰς ὑμετέρας ἀποφάσεις καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἑταιρίας, ἀλλ' ἐν ὀνόματι αὐτῆς ταύτης τῆς Ἑταιρίας.

Ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία, συστηθεῖσα τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος 1837, ἐκοιμήθη τὸ 1854 δι' ἑλλειψιν τῶν πρὸς ζωάρκειαν αὐτῆς, ἀφυπνίσθη δὲ μετ' ἐλπίδων αἰσιωτέρων, μετὰ πενταετίαν περίπου, βήμασι χελώνης πορευομένη, καὶ τότε, διότι, καὶ πάλιν ξηρὰ τὰ μέσα τοῦ βίου, δὲν ἐπέτρεπον αὐτῇ νὰ ὀρθοποδήσῃ· μετὰ σιδηρᾶς τῶ ὄντι θελήσεως ἐνεκαρτέρησαν οἱ τὴν ἀναβίωσιν τῆς Ἑταιρίας ἀναλαβόντες ἄνδρες, ἀλλ' αἱ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πεφωτισμένου κόσμου περὶ τῶν ἀρχαίων τῆς Ἑλλάδος ἀπαιτήσεις ἀνεπτύσσοντο μεγάλως, τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις τῆς Ἑταιρίας ὑπερβαίνουσαι, ἕνεκα δὲ τούτου κεχημηκότες ἐβάδιζον πάλιν.

Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει πραγμάτων, ἄνδρες ἄλλοι, τῆς ἐπιστήμης φίλοι καὶ τῶν ἀρχαίων ζηλωταί, συνέστησαν τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Φιλαρχαίων, ἧτις, εἰς εὐχερεστέρας σχέσεις καὶ περιστάσεις εὐρισκομένη, συνέλεξε μέσα ἐπαρκῆ καὶ ἤρξατο, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἑταιρίαν ἐργαζομένη, νὰ ἀγοράζῃ ἀρχαῖα, ἐδυσκολεύετο ὅμως καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὸ βαρὺ καὶ δυσχερέστατον ἔργον τῶν ἀνασκαφῶν καὶ τῆς συστάσεως ἰδίου αὐτῆς μουσείου.

Ἄμα ὡς ἐσχέθησαν σκοπιμώτερον περὶ τῆς πορείας τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῶν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, εὗρον εὐλογώτερον καὶ πατριωτικὸν συνάμν, νὰ ἀποβλέψωσιν εἰς τὴν πρεσβυτέραν Ἑταιρίαν ἡμῶν, παρέχουσαν ἐγγυήσεις καὶ πίστιν ὡς πρὸς

τὴν εἰλικρινῆ ὑπηρεσίαν τοῦ ὅλως ἀφιλοκερδοῦς σκοποῦ, ὃν ὁ ὀργανισμὸς αὐτῆς ἐπιδιώκει, ἦτοι τὴν κατ' ὀλίγον ἀνακάλυψιν καὶ παράδοσιν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιστήμης τῶν πολυτίμων μνημείων τῶν εὐκλεῶν ἡμῶν προγόνων καὶ τὸν σχηματισμὸν μουσείου αὐτῶν, ἀνήκοντος εἰς τὸ ἔθνος· ἐπομένως κατὰ τὸ 1869 ἡ διαληφθεῖσα ἐπιτροπὴ τῶν φιλαρχαίων προσεκάλεσε τὴν ἡμετέραν Ἑταιρίαν, παρέδωκεν αὐτῇ ὅσα εἶχεν ἀγοράσει ἀρχαῖα, ἀξίας περίπου δρ. 17,000, καὶ προσέτι ὅσα εἶχε κεφάλαια, εἰς 650 ὁμολογίας τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 28 ἑκατομμυρίων 9 τοῖς $\frac{1}{10}$ μεταπεποιημένα καὶ δραχ. 4861 εἰς μετρητά, ὑπὸ τὸν ὄρον τοὺς τόκους τούτων νὰ χρησιμεύεται ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία εἰς τὰς ἐτησίας δαπάνας αὐτῆς, τὸ δὲ κεφάλαιον νὰ μένη ἄθικτον.

Ἐκτοτε, κύριοι, προστεθεισῶν εἰς τοὺς ἐτησίους εὐτελεῖς πόρους τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν δραχ. 16,000 περίπου ἐκ τόκων τῆς δωρεᾶς τῶν Φιλαρχαίων, τὰ δεσμὰ αὐτῆς ἐλύθησαν, αἱ δὲ ἐργασίαι ἐν ἀνασκαφαῖς εἰς μόνον τὰς Ἀθήνας ἕως τότε περὶ τὴν Ἀγίαν Τριάδα περιοριζόμεναι, ἀνεπτύχθησαν γεννηιότεραι περὶ τὸ ἀρχαῖον Δίπυλον καὶ τὴν ἱερὰν ὁδόν, ἐπεξετάθησαν δὲ καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας, συστηθέντων μουσείων τοπικῶν εἰς Τάναγραν, Πλαταιάς, Θίσβην καὶ Χαιρώνειαν τῆς Βοιωτίας καὶ εἰς τὴν Σπάρτην· τὸ κεντρικὸν μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας ἐπλουτίζετο ὁσημέραι, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τῆς Ἑταιρίας ἐνηργήθησαν καὶ παρ' ἄλλων φιλαρχαίων ξένων ἀνασκαφαὶ εἰς τε τὴν Δῆλον καὶ ἀλλαχοῦ· οὕτω δ' εὐοδουμένων τῶν τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτῆς καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἡ σύστασις λαχείου ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων· ἀπὸ τὴν περιοδικὴν ἐκκύβευσιν τούτου, νέος πόρος, εἰς πλείον ἀνεπτυγμένας ἐργασίας ἐπαρκῆς, προσετέθη εἰς τοὺς ὑπάρχοντας, ἐξ οὗ γενναία ἄλλη ἐπιχείρησις ἤρξατο, ἡ ἀνασκαφὴ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς τὰ κρά-

σπεδα αὐτῆς καὶ περαιτέρω, πολλὰ καὶ ἀνεκτίμητα κειμή-
λια τῆς ἀρχαιότητος ἀνακαλύψασα.

Τὸ συμβούλιόν σας, κύριοι, πολλὰ ἐκοπίασεν ὅπως κα-
τορθώσῃ διὰ τῆς κυβερνήσεως τὴν μετοικεσίαν τῶν Δελφῶν
πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου χώρου ἕνεκα ἀνασκαφῶν,
ὡς δὲν ἠμέλγησε τοιοῦτόν τι καὶ διὰ τὰ ἐπίσης ἱερά μνημεῖα
ἐν Ἐλευσῖνι.

Ὁ ἐν τῇ Ἀκροπόλει καὶ ἐπὶ τῶν προφυλαίων αὐτῆς βαρ-
βαρικὸς ἐκεῖνος πύργος ἦτο καταδεδικασμένος εἰς καθαίρει-
σιν· εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑταιρίαν ἀνετέθη τὸ ἔργον ὑπὸ τοῦ
καταβαλόντος τὴν ἀνγκυαίαν δαπάνην ἀξιότιμου κυρίου
Σχλίσμαν.

Ἐσχάτως δὲ ἐπιζητῶν καὶ αὐθις τὴν ἄδειαν ἀνασκαφῶν
ἐν Μυκῆναις ὁ κύριος Σχλίσμαν μετὰ τοῦ συμβουλίου ἡμῶν
διεπραγματεύθη καὶ εἰς αὐτὸ ἐδόθη ἡ περὶ τούτου ἄδεια, ὁ
δὲ κύριος Σχλίσμαν, ἰδίαις δαπάναις καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν
τοῦ ἐφόρου κυρίου Σταματάκη, πρόεβη εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ἐν
τῇ Ἀκροπόλει Μυκηνῶν, ἀνορύξας τοὺς ὄλοχρύσους πολυ-
τίμους καὶ θαυμαστοὺς θησαυροὺς τῶν προϊστορικῶν χρόνων,
πλουτίζοντας ἤδη τὸ μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας, ἀποτελοῦντας
δέ, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων, ἰδιοκτησίαν ἀναφαί-
ρετον τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ κύριος Σχλίσμαν διέκοψε τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας καὶ
ἐὰν δὲν ἐπαναλάβῃ αὐτάς, ὅπερ ἀπίθανον, δὲν θέλει δυσκο-
λευθῆ νὰ ἐπιληφθῇ τούτων τὸ συμβούλιόν σας καὶ ἔξακο-
λουθήσῃ μέχρι τέλους.

Τὸ μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας προάγεται εὐτυχῶς καὶ εἰς αὐ-
τὴν φαίνεται ἐκληρώθη ὁ σχηματισμὸς οὕτω τοῦ ἐθνικοῦ
μουσείου.

Ἡ συνοπτικὴ αὕτη ἀφήγησις ἀποτελεῖ, κύριοι, τὴν περιαι-
τολογίαν τῆς Ἑταιρίας ἐν δέοντι ἐκφραζομένην, οὐχὶ ἐξ
ὑπερφιλαντίας, ἀλλ' ἵνα ἀποδειχθῇ ὅτι ὅπου ὑπάρχει ζῆλος

μετὰ καρτερίας, ἰκανότης, πίστις, πατριωτισμός, ἐκεῖ καὶ ἡ
ὕπόληψις καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ· αὐτὴν τὴν ὑπόλη-
ψιν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ ὡς μέγαν αὐτῆς θη-
σαυρὸν λογιζομένη ἡ Ἑταιρία, καὶ εἰς αὐτὴν προσπαθοῦσα
πάσῃ δυνάμει νὰ ἀνταποκριθῆ, ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν
πάντων τῶν καλῶν πατριωτῶν καὶ τῶν ζηλωτῶν τῆς ἐπι-
στήμης ἀνδρῶν, ὑπὲρ ἔργου ὅπερ μεγίστην περιποιεῖ τιμὴν
καὶ ὠφέλειαν εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν.

Μετὰ ταῦτα προέβησαν οἱ ἑταῖροι εἰς ἐκλογὴν τῆς κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς καὶ ἐξέλεξαν τοὺς Β. Λάκωνα, Ἐλ. Ῥηγάδην καὶ Γ. Ἐμ. Ἀντωνιάδην, καὶ οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις περὶ μεσημβρίαν.

Τῇ δὲ 23 Ἰανουαρίου 1877, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 πρ. μεσ. συνελθόντων αὐθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἑταίρων εἰκοσιπέντε, πρῶτον ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν.

Κύριοι συνέταξοι !

Ἐκπληροῦντες τὴν ὁποίαν μᾶς ἀνεθέσατε κατὰ τὴν προηγουμένην γενικὴν συνέλευσιν ὑμῶν ἐντολὴν, μετέβημεν παρὰ τῷ κ. ταμίᾳ τῆς Ἐταιρίας, καὶ ἐξηλέγξαμεν τὴν διαχειρίσιν τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἐξητάσαμεν ἐν πρὸς ἐν ὅλα τὰ διπλότυπα τῶν εἰσπράξεων, τὰ ἐντάλματα καὶ τὰς ἀποδείξεις τῶν πληρωμῶν καθὼς καὶ τὰ πληρωθέντα 166 γραμμᾶτια τοῦ λαχείου, παραβαλόντες αὐτὰ πρὸς τὰς ἐν τοῖς βιβλίοις σημειώσεις, τῶν ὁποίων ἐβασανίσαμεν τοὺς λ/μοὺς καὶ τὰς ἀθροίσεις καὶ εὔρομεν τὰ πάντα τακτικώτατα καὶ ἀκριβέστατα μέχρι λεπτοῦ. Ἀνελλιπὲς δὲ εὔρομεν ἀριθμήσαντες καὶ τὸ εἰς χεῖρας τοῦ ταμίου ὑπάρχον ὑπόλοιπον τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1876 ἐκ δραχμῶν 13,839,52

Δεύτερον ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τῆς Ἐταιρίας εἶδομεν τοὺς τίτλους τῶν ἀκινήτων κτημάτων αὐτῆς, τὸ πρωτόκολον τῶν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ κατατεθειμένων δημοσίων χρεωγράφων καὶ ὁμολογιῶν. Ἐριθμήσαμεν τὰ εἰς χεῖρας τοῦ ταμίου εὑρισκόμενα δημόσια χρεώγραφα ὁμολογίας κτλ. καὶ εὔρομεν τὰ πάντα σύμφωνα πρὸς τὸν Ἰσολογι

σμὸν τοῦ 1876, ἦται τὴν ἐταιρικὴν περιουσίαν συγκειμέ-
νην ἐκ δρ. 310,833.68.

ἦτις παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τοῦ
1875, ὅστις ἦτο 18 μηνῶν φαίνεται ἐλαττωμένη κατὰ
δραχμάς 7,104.60.

Ἡ ἐλάττωσις αὕτη προῆλθεν ἐκ διαφόρων αἰτίων, ὡς ἐξά-
γεται ἐκ τῆς συγκρίσεως κονδυλίων τινῶν τῶν δύο περιόδων.
Π.χ. κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ 1874—1875 αἱ μὲν εἰσπρά-
ξεις τοῦ λαχείου εἶχον ἀναβῆ εἰς δρ. 60,425.74

Αἱ δὲ δαπάναι μόλις ἔφθασαν εἰς δρ. 7,977.

Ἐνῶ τὸ ἔτος 1876, ἔχει μὲν εἰσπράξεις ἐκ δρ. 88,401.28
ἀλλ' ἐπιβαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα τῶν δύο περιό-

δων τοῦ λαχείου ἀναβαίνοντα εἰς δρ. 56,633.

Ἐκτὸς τούτου τὰ ἔσοδα 18 μηνῶν ἐκ συνδρο-
μῶν καὶ τόκων τότε μὲν συνέκειντο ἐκ δρ. 46,861.80
νῦν δὲ μόλις ἀνέβησαν εἰς δρ. 34,444.30

Προσέτι αἱ διὰ τὰς ἀνασκαφὰς δαπάναι κατὰ
μὲν τὸ ἔτος 1874—1875 συνέκειντο ἐκ δρ. 32,998.55
κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1876 ἀνέβησαν εἰς δρ. 52,691.14

Καὶ δι' ἀγορὰς δὲ ἀρχαιοτήτων κατὰ μὲν τὸ
1874—1875 ἐδαπανήθησαν δρ. 3,950.50
κατὰ δὲ τὸ 1876 δρ. 15,563.95

Ἐκ τούτων καὶ ἐξ ἄλλων μικροτέρων κονδυλίων, ὡς ἐμ-
φαίνεται ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τοῦ 1876 κατὰ σύγκρισιν πρὸς
τὸν προηγούμενον, πηγάζει ἢ ἀνωτέρω ἐλάττωσις τῆς ἐται-
ρικῆς περιουσίας.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν περιλήψει τὰ κατὰ τὴν διαχείρισιν.
Ἐπειδὴ δ' ὁσημέραι αἱ ἐργασίαι τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν ἀνα-
πτύσσονται ἐπεκτεινόμεναι καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ κρά-
τους κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐξήσεως τῶν πόρων αὐτῆς, καὶ
φαίνονται ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ προβαίνωσιν ἀναπτυσσό-
μεναι, καθ' ὅσον ὅλον ἐξεγείρεται τὸ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μνη-

μεία αίσθημα ἡμῶν, ἡ ἐπιτροπὴ καθῆκον αὐτῆς νομίζει νὰ συστήσῃ εἰς τὸ συμβούλιον τὴν συγκέντρωσιν ὄλων τῶν γραφικῶν τῆς ἐταιρίας ἐργασιῶν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ κατάστημα, ἰδίως δὲ καὶ μάλιστα τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν διαχείρισιν, διὰ τὴν ὁποίαν καλὸν εἶναι νὰ διορισθῇ τακτικὸς λογιστικὸς ὑπάλληλος τοῦ ταμείου, ἐπιφορτισμένος νὰ κρατῇ τὰ βιβλία, ὥστε πᾶν ἔσοδον καὶ ἔξοδον νὰ καταχωρίζεται αὐθωρεὶ καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς λογιστικῆς τάξεως. Καλὸν ἐπίσης θὰ ἦτο πρὸς ἀπλοποιήσιν καὶ εὐκολίαν τῆς διαχείρισεως νὰ μεταβληθῇ ἅπασα ἡ χρηματικὴ περιουσία τῆς Ἐταιρίας εἰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης, μετὰ τῆς ὁποίας ἔπειτα ἡ Ἐταιρία νὰ ἔχῃ ἀνοικτὸν λ/σμόν, ὥστε νὰ λαμβάνῃ μὲν ὅσα χρήματα ἀναγκαιοῦσιν αὐτῇ, νὰ δίδῃ δὲ ἐγκαίρως τὰ περισσεύματα αὐτῆς, ὠφελουμένη οὕτω καὶ τοὺς τόκους ἐκ τῆς ἀμέσου καταθέσεως τῶν διαθεσίμων χρημάτων αὐτῆς (*).

Περαίνοντες τὴν ἐκθεσὶν μας καθῆκον ἡμῶν θεωροῦμεν καὶ ὡς μέλη τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας νὰ ἐκφράσωμεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τὸ συμβούλιον καὶ τὸν ταμίαν διὰ τὰς φροντίδας καὶ τοὺς κόπους τοὺς ὁποίους καταβάλλουσι πρὸς ἐπίδοσιν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 23 Ἰανουαρίου 1877.

Ο ἰ Ἐ λ ε γ κ τ α ἰ

Β. ΛΑΚΩΝ, Ε. ΡΗΓΑΔΗΣ, ΓΕΩΡΓ. ΕΜ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ.

(*) Ἐν ταῖς τοῦ Συμβουλίου συνεδριάσεσι τῆς α'. Φεβρουαρίου καὶ τῆς 9 Μαΐου 1877 ἐλήφθησαν ὑπὸ διάσκεψιν αἱ ἀνωτέρω γνώμαι τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀφοῦ ἐρρέθη παρ' ἑνὸς τῶν συμβούλων, ὅτι οἱ Διοικηταὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης ὁμιληθέντες παρ' αὐτοῦ τῷ εἶπον, ὅτι ἔπαυσεν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἡ Τράπεζα χορηγοῦσα πιστώσεις νέας δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ, ἐρρέθησαν δὲ καὶ ἄλλα τινὰ παρὰ διαφόρων συμβούλων, ἀπεφασίσθη, ὅτι δὲν συμφέρει νὰ μετατρέψωμεν τὰ κεφάλαια πάντα τῆς Ἐταιρίας εἰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης, διότι λαμβάνομεν ἀπὸ τὰ χρεώγραφα ἀνώτερον τόκον καὶ πληρόνεται αὐτὰ εἰς τὸ ἄριον.

**Γεωλογικός της Διαχειρίσεως των πωληθέντων γραμματίων τοῦ Λαγέτου
τῶν Ἀρχαιοτήτων της Β'ς περιόδου.**

"Εσοδα		"Εξοδα	
Αρχ.	Λ.	Αρχ.	Λ.
Ἐσολήθησαν Γραμμάτια 28,458 πρὸς ὀρ. 336 ἕκαστον	95618 88	Ἡ ἀξία τοῦ 1/3 τοῦ ὀλίγου ἐπληροῦ των 28,458 Γραμματίων, ἡ ἀνήκουσα εἰς τοὺς 200 κερ. ὄψαντες κλήρους ὄραγματ. 31,872.09.	28685 42
Ἐκ τούτων ἀναίρεται ἡ ἀξία 416 Γραμματίων μὴ εἰσχυθέντα εἰσέτι εἰς τὸ Ταμεῖον της Β. καίτοις ἀπὸ τινος ἀνταποκριτῆς	1397 76	Ἐπιδηλώθησαν ἀπέμναντι τούτων	3186 67
		Ὁψέλλονται εἰσέτι εἰς τὰ μίσητα ἐπιφανοῦσεντα κερδίσαντα Γραμμάτια	
		Ἡ ἀνυλόγιστα προμνηθεῖα ἐπι τῆς ἀξίας 28,042 Γραμματίων ὄραγ.	9,422.11
		Ἀναίρεται ἡ ὀφειλόμενα εἰς τὴν Ἑταιρίαν προ- μνηθεῖα ὄραγ.	745.97
		Εἰς ἀγορᾶν ἐνὸς σιδήρου χειμακτοριῶστος, ἔ- σοδα κατασκευῆς των Γραμματίων, κλήρω- σεως κ.λ. διαχειρίσεως	6958 7
		Κόστος κλήρον ὑπέρ της Ἑταιρίας	46714 82
	<u>94221 12</u>		<u>94221 12</u>
		Ἐν Ἀθήναις, τῆν 30 Μαΐου 1877.	

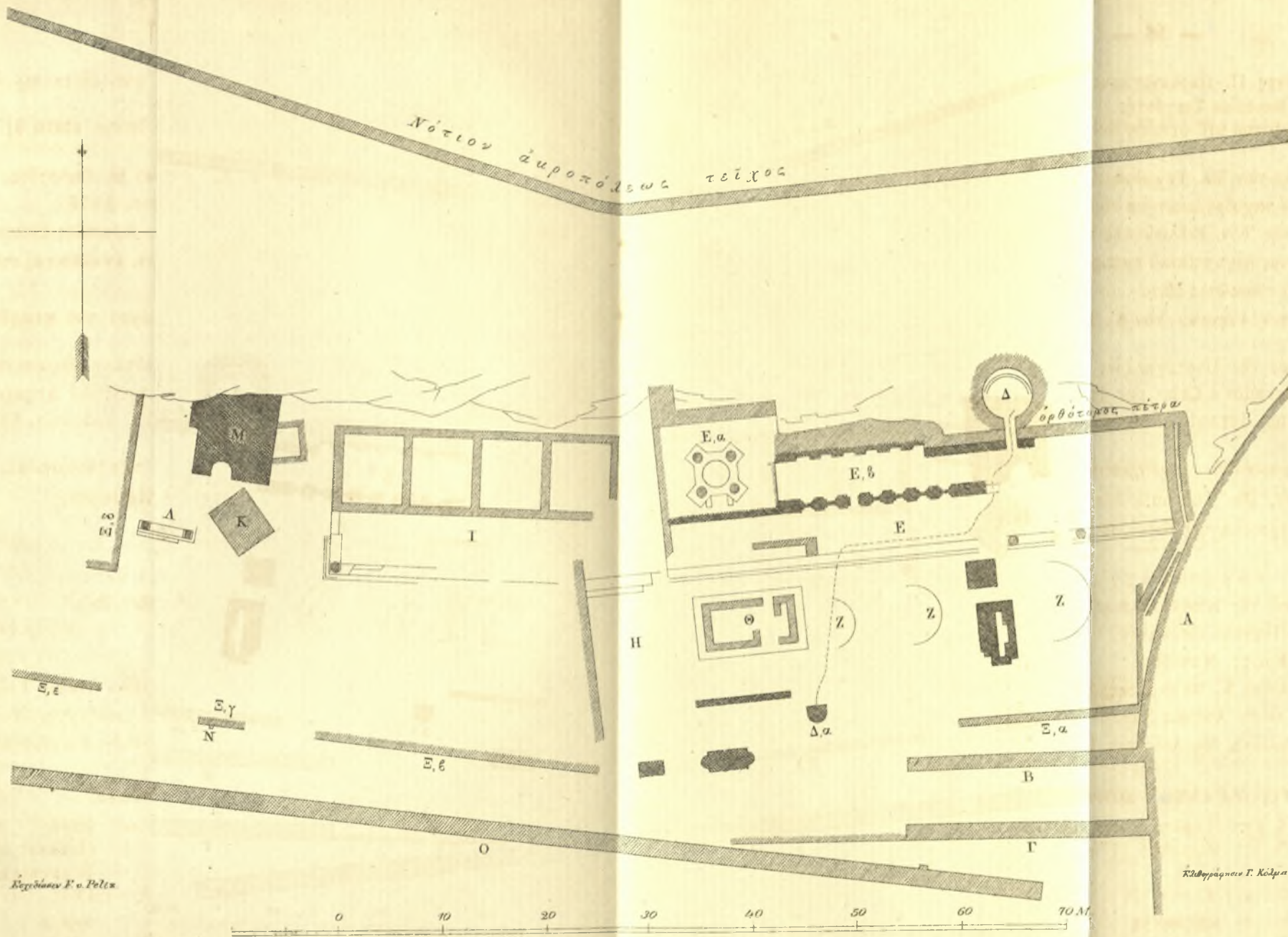
Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς προέβη ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Συμβουλίου διὰ δύο ψηφοφοριῶν. Καὶ κατὰ μὲν τὴν α^{τν} ψηφοφορίαν ἐξελέχθησαν :

Πρόεδρος	Φίλιππος Ἰωάννου	διὰ ψήφων	24
Ἀντιπρόεδρος	Σπυρ. Φιντικλῆς	» »	22
Ταμίας	Η. Ἐμ. Γιαννόπουλος	» »	16
Γραμματεὺς	Στέφ. Α. Κουμανούδης	» »	24

Κατὰ δὲ τὴν β^{αν} ψηφοφορίαν ἐξελέχθησαν μέλη τοῦ συμβουλίου

Αὐσ. Η. αφταντζόγλους	» »	24
Εὐθ. Καστόρχης	» »	23
Ἰω. Μεσσηνέζης	» »	20
Η. Εὐστρατιάδης	» »	20
Στ. Ν. Δραγούμης	» »	20
Σ. Σωτηρόπουλος	» »	17
Δ. Κοκίδης	» »	14

Καὶ οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις περὶ μεσημβρίαν.

Καλλιόπουλος Ε. Ρελίξ

Καλλιόπουλος Ε. Ρελίξ

Α κρηπίς, τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου.

Β σκέλος, τὸ ἀπὸ τοῦ θεάτρου.

Γ τοίχος, ὁ καὶ πρότερον φαινόμενος.

Δ σπύλαιον, ἐν ᾧ εἰσάγειται καὶ σταυροί.

Δ, α ἄρνημα εἰς, ὃ ἀρκετεύεται τὸ ἐν τοῦ σπυλαίου ὕδωρ.

Ε στοά Δωρικῆ.

Ε, α τετράγωνον ὑψηλότερον ἔδαφος

Ε, β Βυζαντινὴ οἰκοδομή

Ζ, Ζ, Ζ θέσις τριῶν ἐκκλησιῶν

Η τάρα Χριστιανικῆ.

Θ κρηπίδιον οἰκοδομητῆς (ναοῦ)

Ι στοά Ἰωνικῆ.

Κ κρηπίδιον οἰκοδομητῆς.

Λ κρηπίδιον οἰκοδομητῆς, μετὰ θέσιν παραστάδων Ἰωνικῶν.

Μ δεξαμενὴ ποσίμου ὕδατος.

Ν θέσις ὄρου κρηπίδα.

Ξ, α Ξ, β, Ξ, γ Ξ, δ Ξ, ε γραμμαὶ περιβάλλουσαι

Ο γραμμὴ καμαρῶν